

**TURU-
UURINGUTE
AS**

COVID-19 teemaline küsitlus 31. küsitluslaine

Küsitlus 15a. ja vanema elanikkonna seas
14.-17. juuni 2021

Sisukord

- Sisukord.....Slaid 2
- Sissejuhatus.....Slaid 3
- Küsitlusalainete toimumise ajad ning valimite suurused.....Slaid 4
- Valimi profiil.....Slaid 5
- Usaldus riigiinstitutsioonide vastu.....Slaidid 6-7
- Infokanalid ja teabe otsimine.....Slaidid 8-10
- Üldine rahulolu olukorra lahendamise Eestis.....Slaid 11
- Hinnang praegusele olukorrale.....Slaidid 12-13
- Kursisolek praeguste meetmetega.....Slaidid 14-16
- Suhtumine meetmetesse.....Slaidid 17-19
- Suuniste järgimine.....Slaidid 20-22
- Mure nakatumise ees.....Slaid 23
- Enda rolli teadvustamine viiruse leviku piiramisel.....Slaid 24
- Valmidus vaktsineerimiseks..... Slaidid 25-28
- Usaldusväärsed infoallikad vaktsineerimise osas.....Slaidid 29-30
- Kokkupuude koroonaviirusega.....Slaid 31
- Stress, vaimne tervis.....Slaidid 32-34
- Sissetulek, muutused töötamisesSlaidid 35-38
- Kokkuvõte.....Slaidid 39-42
- Teostajad.....Slaid 43

Sissejuhatus

• Eesmärk

- Uuringu eesmärgiks oli kaardistada elanike ohutunnetus koroonaviiruse leviku osas ning hoiakud viiruse leviku ennetamiseks antud soovitude ja piirangute suhtes. Tegu on järjekorras kolmekümne esimese küsitluslainega (esimene laine toimus 2020. aasta kevadel eriolukorra esimesel nädalal, edasi toimus üks küsitluslaine kord nädalas kuni eriolukorra lõpuni, peale eriolukorra lõppu on küsitlused toimunud pikema ajalise intervalliga). 31. laine küsitlus toimus 14.-17. juunil 2021. Varasemate küsitluslainete toimumise ajad ning valimite suurused on toodud järgmisel slaidil.

• Sihtrühm ja valim

- Uuringu sihtrühmaks on Eesti elanikud vanuses 15a. ja vanemad. Kokku vastas 31. uuringulaines küsitlusele 1251 inimest.
- Valim on esinduslik Eesti regioonide, asulatüübi, vastaja soo, vanuserühma ja rahvuse suhtes.
- Lisaks põhivalimile (1001 Eesti elanikku) moodustati uuringu 31. küsitluslaines ka Ida-Virumaa elanike lisavalim suurusega 250 vastajat.

• Läbiviimine

- Küsitlus viidi läbi veebi- ja telefoniküsitluse kombineeritud meetodil.

• Tellija

- Tulemuste omandiõigus kuulub tellijale. Uuringu tellijaks on Sotsiaalministeerium. Osade varasemate uuringulainete tellijaks on olnud ka Riigikantselei.

• Veapiirid

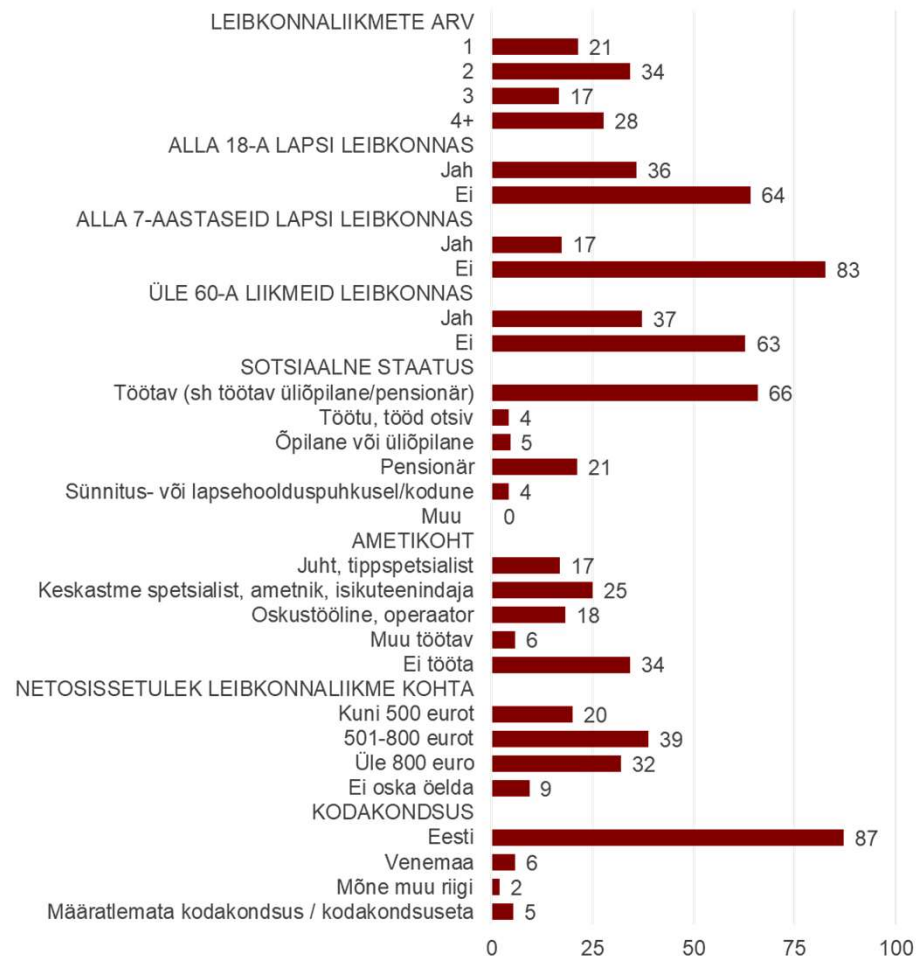
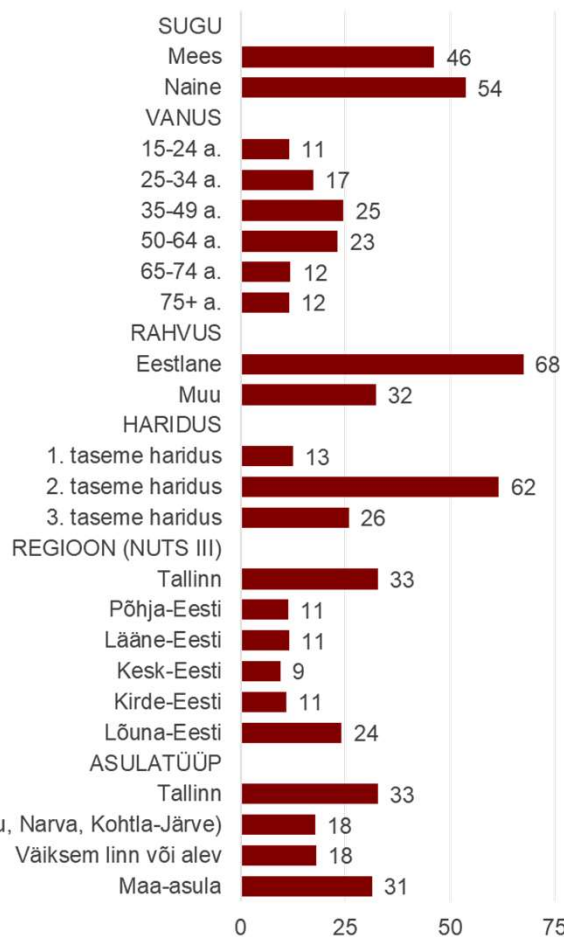
- Tulemuste laiendamisel üldkogumile (15-aastased ja vanemad elanikud) tekkida võiva maksimaalse valimivea suurus jääb 95%-lisel usaldusnivool 2,8% piiresse (väiksemate gruppide, nt vanuserühmad, vaatlemisel võib viga olla suurem).

Küsitlusalainete toimumise ajad ning valimite suurused

Aasta	Küsitlusalaine nr.	Küsitluse kuupäevad	Valimi suurus	Aasta	Küsitlusalaine nr.	Küsitluse kuupäevad	Valimi suurus
2021	31. laine	14.-17. juuni	1251	2020	20. laine	14.-16. dets.	1255
	30. laine	21.-23. mai	1253		19. laine	1.-3. dets.	1255
	29. laine	6.-9. mai	1253		18. laine	16.-18. nov.	1252
	28. laine	21.-26. aprill	1253		17. laine	2.-4. nov.	1253
	27. laine	8.-11. aprill	1253		16. laine	22.-25. okt.	1255
	26. laine	26.-29. märts	1253		15. laine	8.-11. okt.	1255
	25. laine	11.-14. märts.	1252		14. laine	10.-13. sept	1261
	24. laine	26.-28.veebr.	1252		13. laine	14.-17. aug.	1257
	23. laine	5.-8. veebr.	1253		12. laine	8.-10. jul.	1266
	22. laine	22. - 25. jan.	1253		11. laine	17.-19. jun.	1256
	21. laine	8.-10. jan.	1253		10. laine	19.-20. mai	2035
					9. laine	12.-13. mai	2011
					8. laine	5.-6. mai	2009
					7. laine	28.-29. apr.	2024
					6. laine	21.-23. apr.	2059
					5. laine	14.-16. apr.	2077
					4. laine	7.-9. apr.	2039
					3. laine	31. märts -2. apr.	2031
					2. laine	24.-26. märts	2037
					1. laine	19.märts	1257

Valimi profiil

N=1251, %

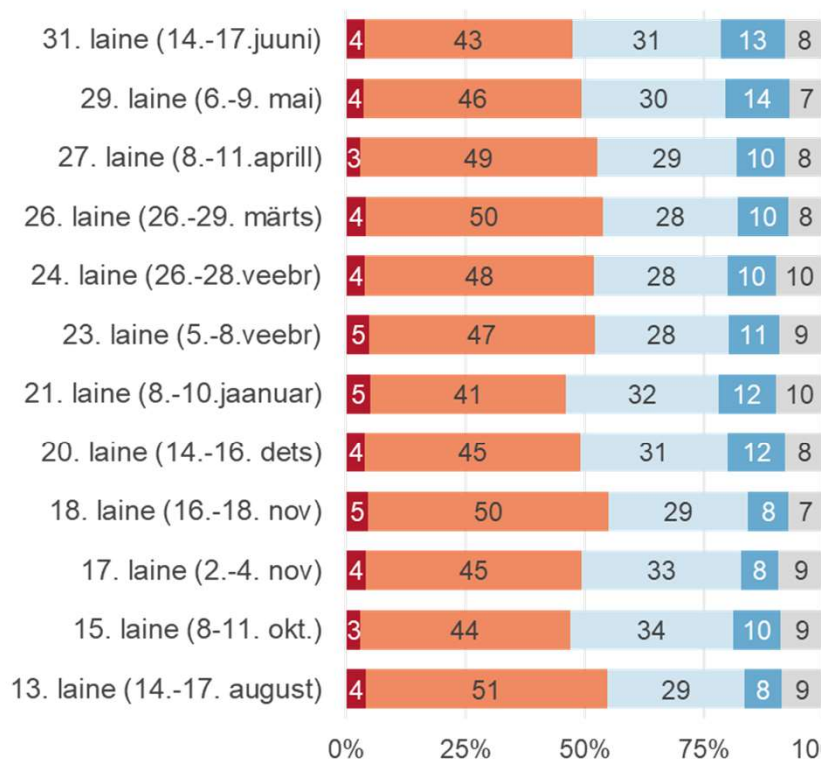
* HARIDUS: 1. taseme haridus: Alg- või põhiharidus, kutseharidus põhihariduse baasil; 2. taseme haridus: kesk- või keskeriharidus, kutseharidus keskhariduse baasil; 3. taseme haridus: kõrgharidus

Usaldus riigiinstitutsioonide vastu, ajaline võrdlus

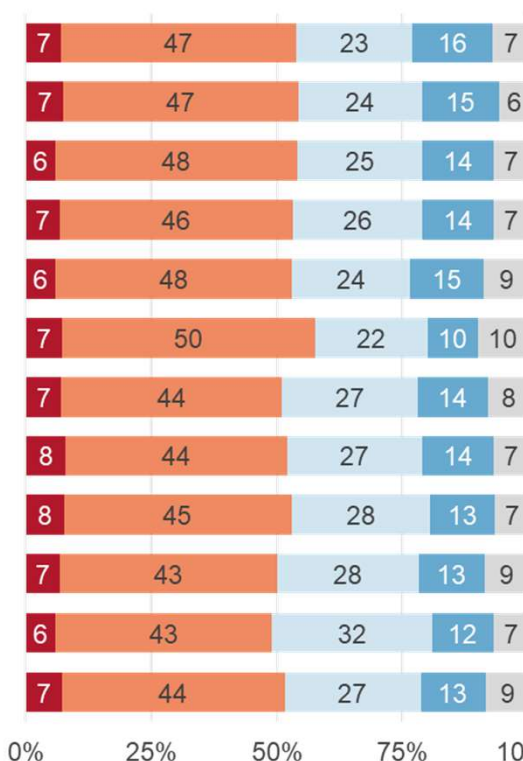
Kõik vastajad, n=1251 (varasemates lainetes 1252-1257 vastajat)

■ Täielikult usaldan ■ Pigem usaldan ■ Pigem ei usalda
■ Üldse ei usalda ■ Ei oska öelda

Riigikogu

Vabariigi Valitsus

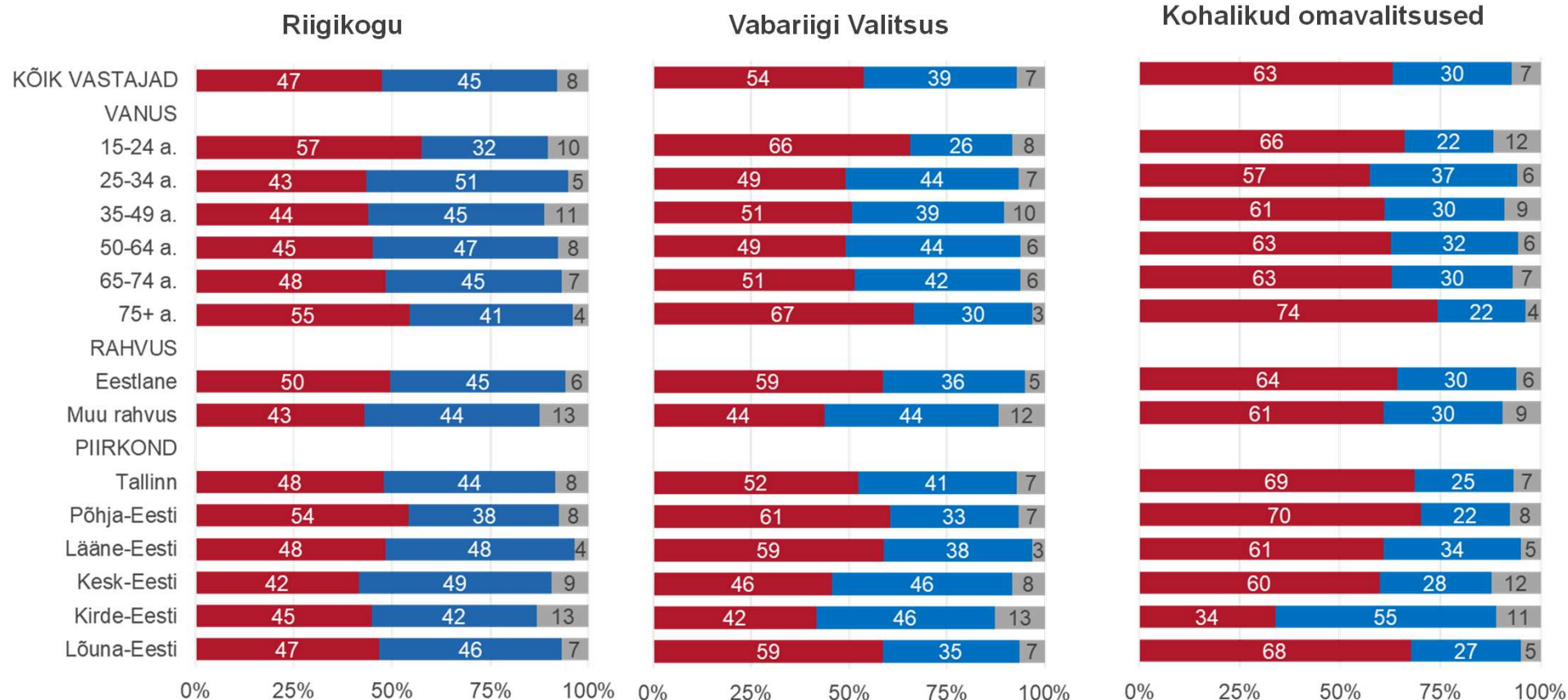
Kohalikud omavalitsused

Usaldus riigiinstitutsioonide vastu, taustrühmade võrdlus

Kõik vastajad, n=1251

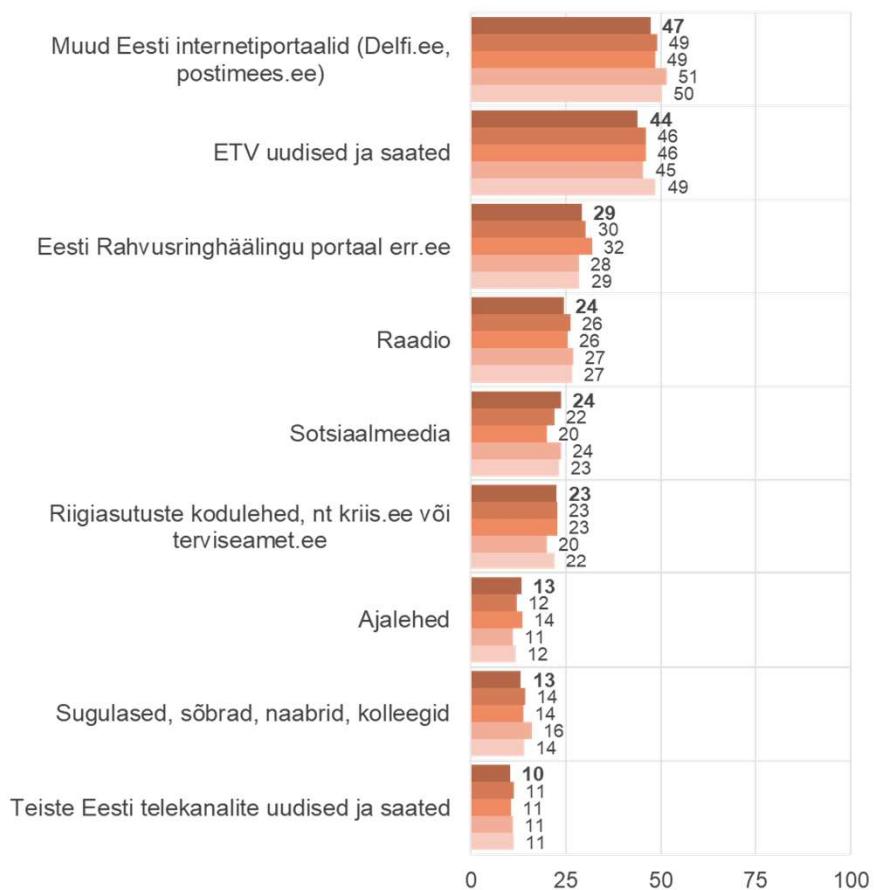
- Täielikult usaldan/pigem usaldan
- Pigem ei usalda/üldse ei usalda
- Ei oska öelda

Infokanalid koroonaviiruse teemal

Kõik vastajad, n=1251 (varasemates lainetes 1252-1253 vastajat), %

31. laine (14.-17.juuni) 30. laine (21.-23. mai) 29. laine (6.-9. mai)
28. laine (21.-26.aprill) 27. laine (8.-11. aprill)

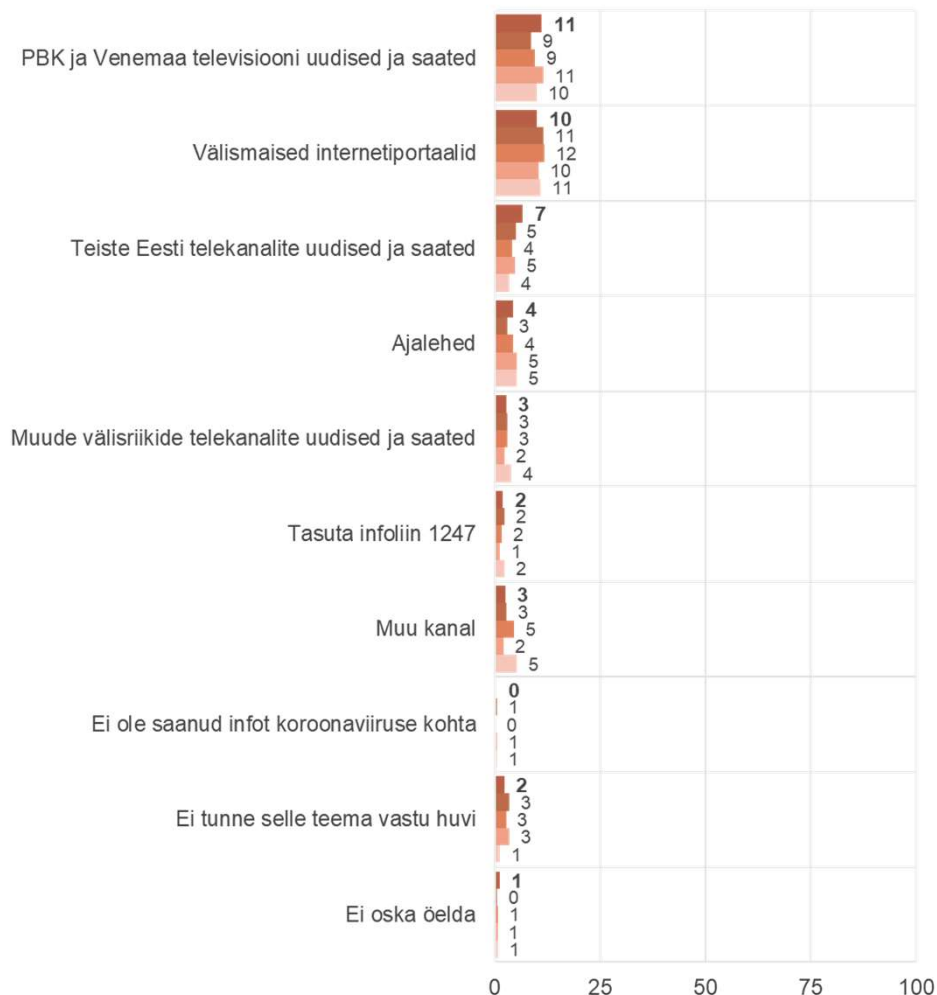
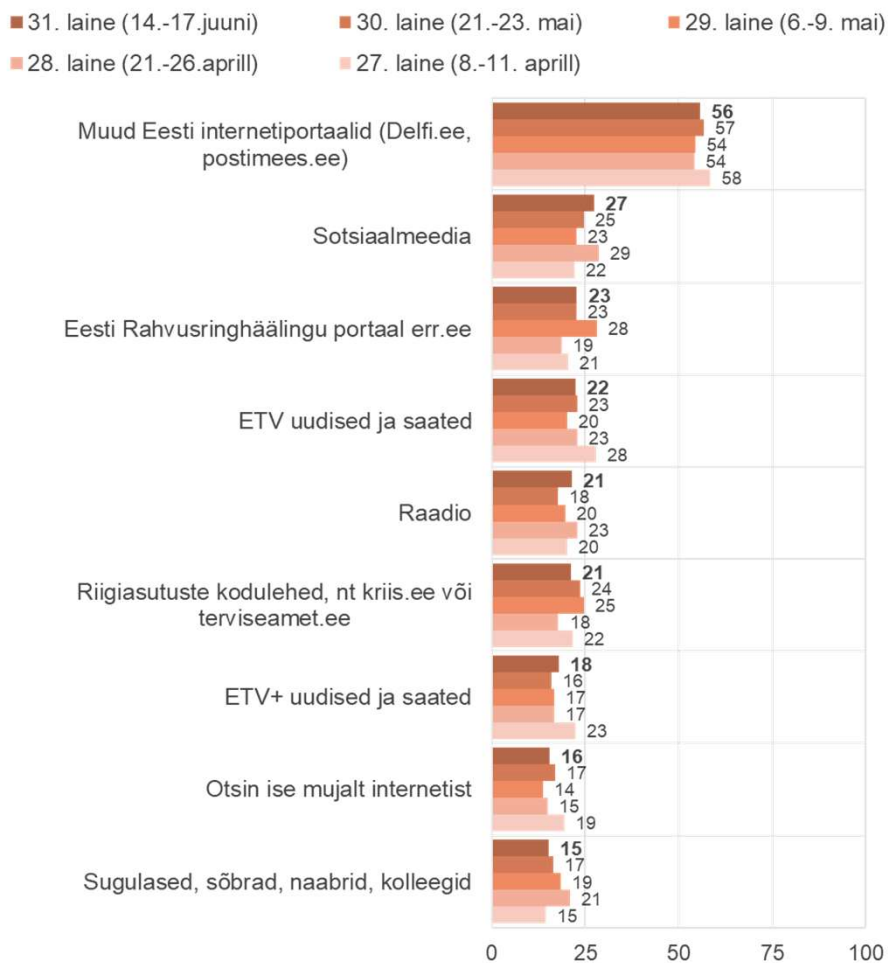
Palun märkige kolm olulisemat allikat, millest Te saate informatsiooni koroonaviirusest ja sellest, mida on vaja teha koroonaviirusega seotud olukorras.

Infokanalid koroonaviiruse teemal

Mitte-eestlastest vastajad, n=503, (varasemates lainetes 491-528 vastajat), %

Palun märkige kolm olulisemat allikat, millest Te saate informatsiooni koroonaviirusest ja sellest, mida on vaja teha koroonaviirusega seotud olukorras.

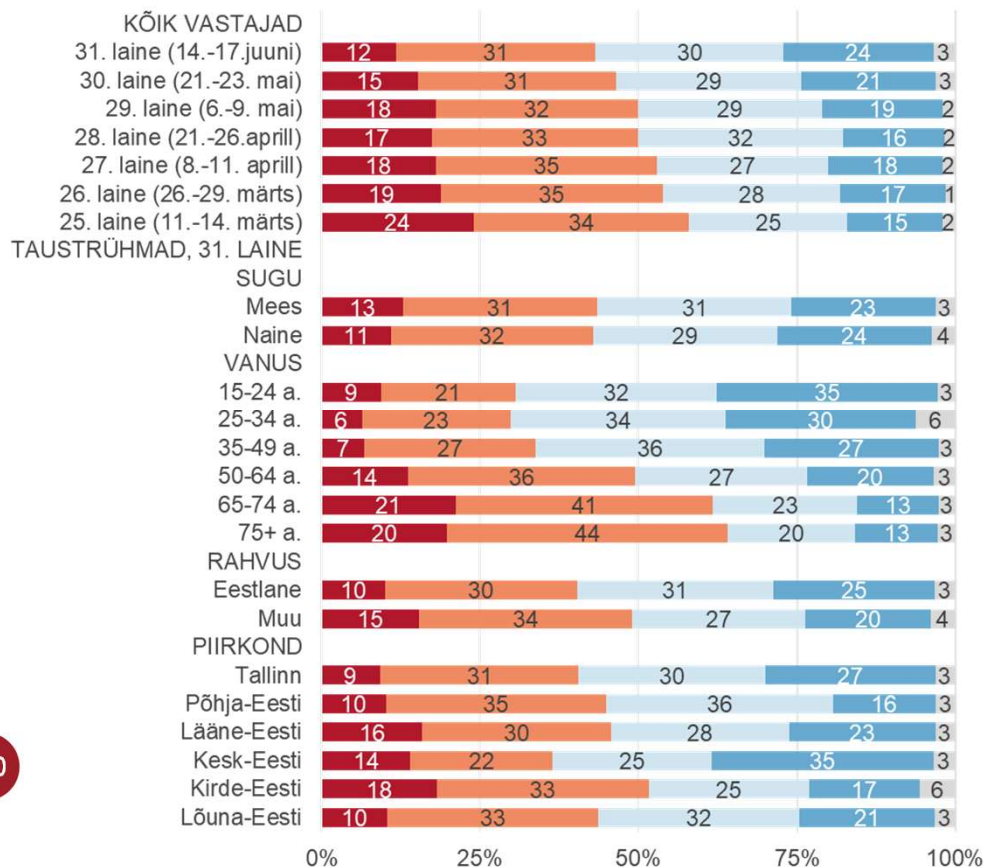

Koroonaviiruse kohta teabe otsimine

Kõik vastajad, n=1251 (varasemates lainetes 1252-1253 vastajat)

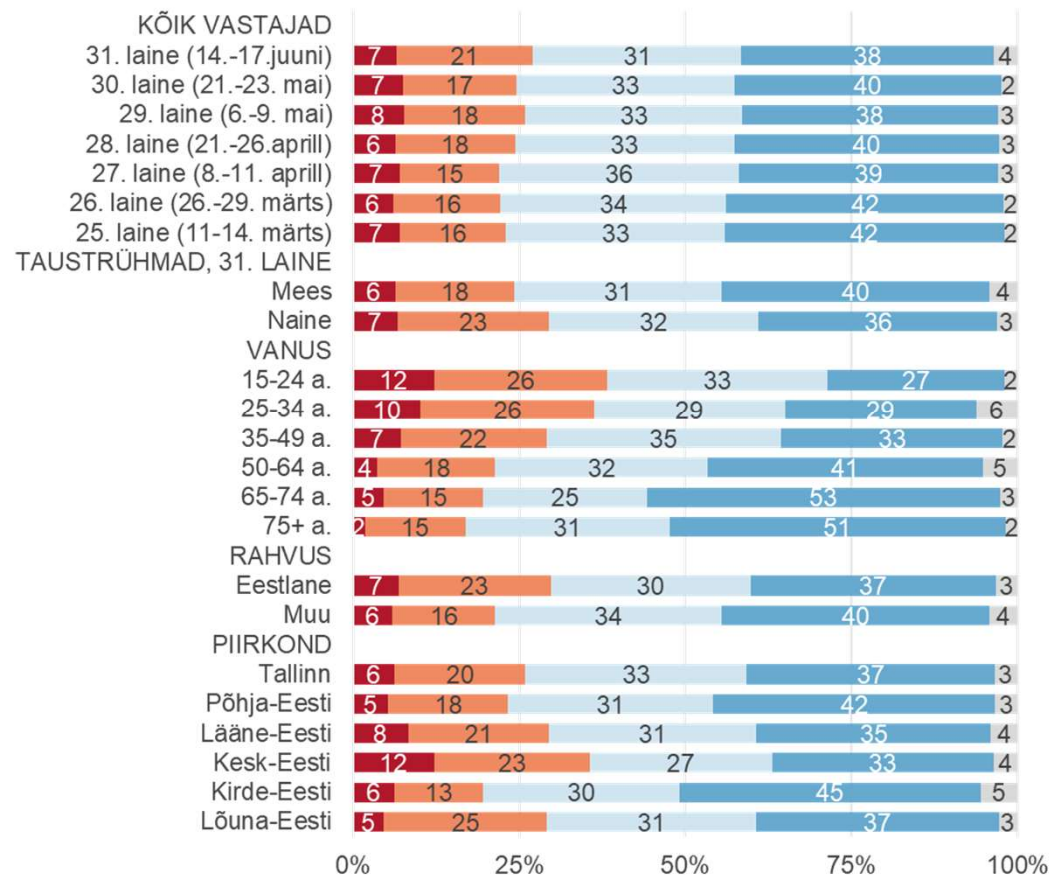
Arvestades koroonaviirusega seotud olukorda Eestis, kuivõrd olete nõus järgmise väitega:
Ma otsin teadlikult ja regulaarselt koroonaviiruse teemalisi uudiseid, kuna pean seda oluliseks.

■ Täiesti nõus ■ Pigem nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

Ma väldin teadlikult koroonaviiruse teemalisi uudiseid, kui see vähegi võimalik on.

■ Täiesti nõus ■ Pigem nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

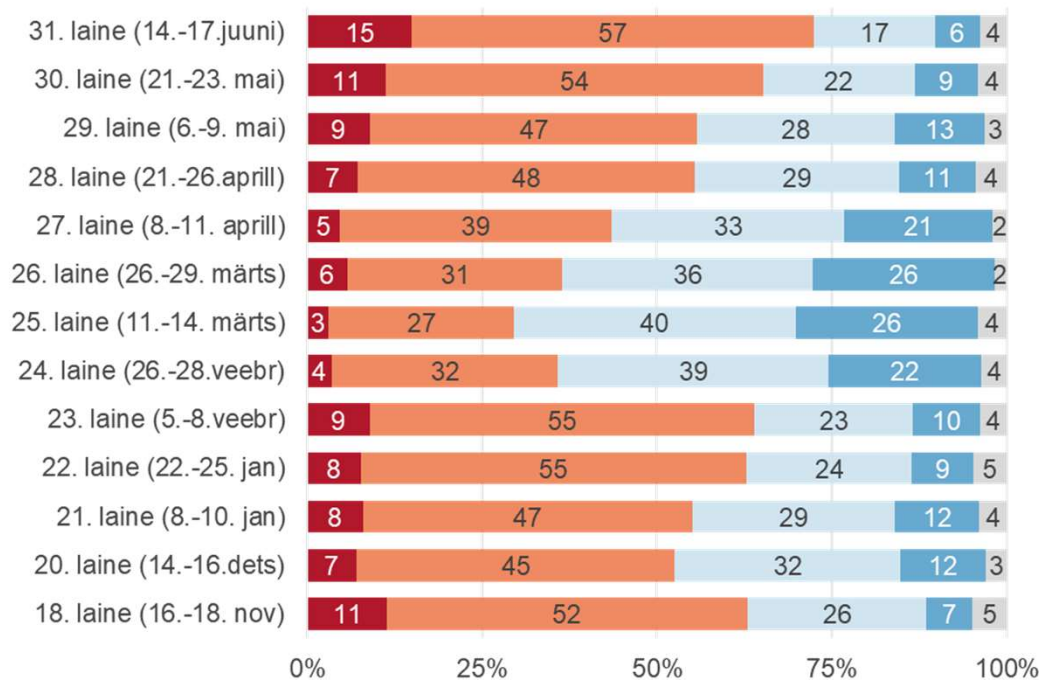
Üldine rahulolu olukorra lahendamiseks Eestis

Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1252-1255 vastajat)

Koroonaviirusega seonduv on puudutanud kogu maailma, ning erinevates riikides on olukorra lahendamiseks valitud erinevaid lähenemisi, erinevate tulemustega. Kui rahul Te olete sellega, kuidas on olukorda lahendatud Eestis viimase kahe kuu jooksul?

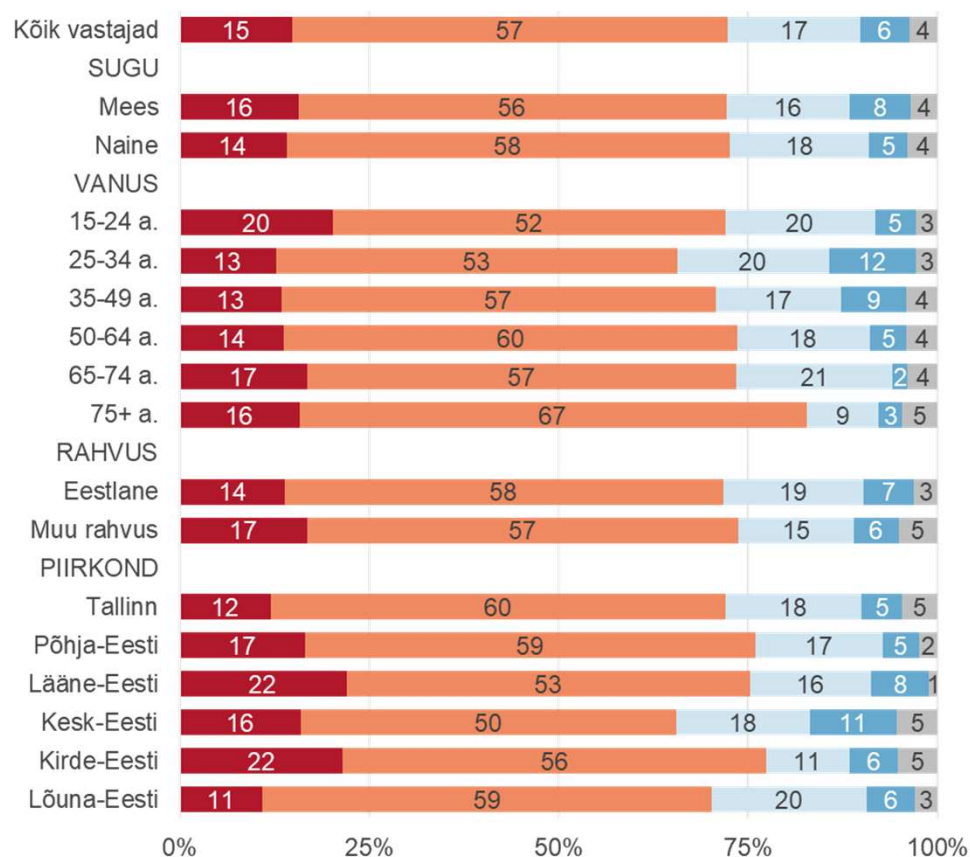
Ajaline võrdlus

■ Olen väga rahul ■ Olen pigem rahul ■ Pigem ei ole rahul ■ Ei ole üldse rahul ■ Ei oska öelda

Taustühmade võrdlus, 31. laine

■ Olen väga rahul ■ Olen pigem rahul ■ Pigem ei ole rahul ■ Ei ole üldse rahul ■ Ei oska öelda

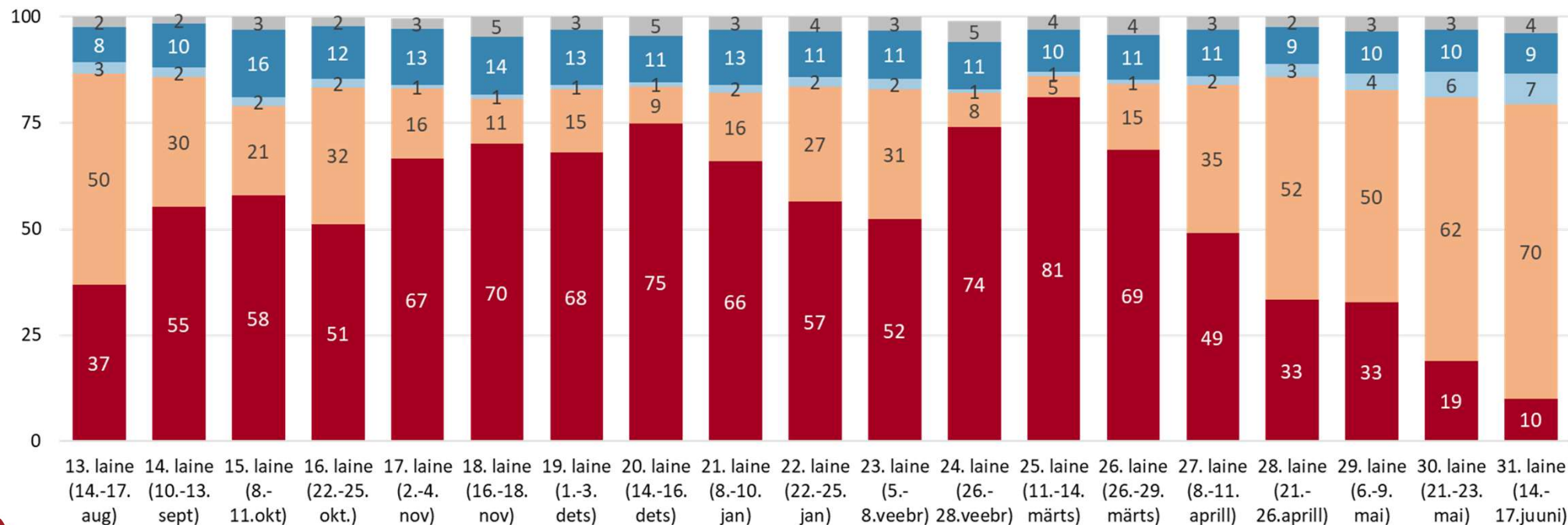

Hinnang praegusele olukorrale, ajaline võrdlus

Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1252-1266 vastajat), %

Milline nimetatud väidetest iseloomustab Teie hinnangul kõige paremini tänast koroonaviirusega seotud olukorda Eestis?

- Olukord on kriitiline, hooletu käitumine võib tuua esile viiruse leviku tõusu
- Kõige hullem on möödas, võib rahulikult elada edasi nagu vanasti
- Muu/ ei oska öelda
- Terav kriis on möödas, kuid peab säilitama valvsust ja järgima ohutusabinõusid
- Olukord ei ole kriitiline olnud, sellele on üle reageeritud

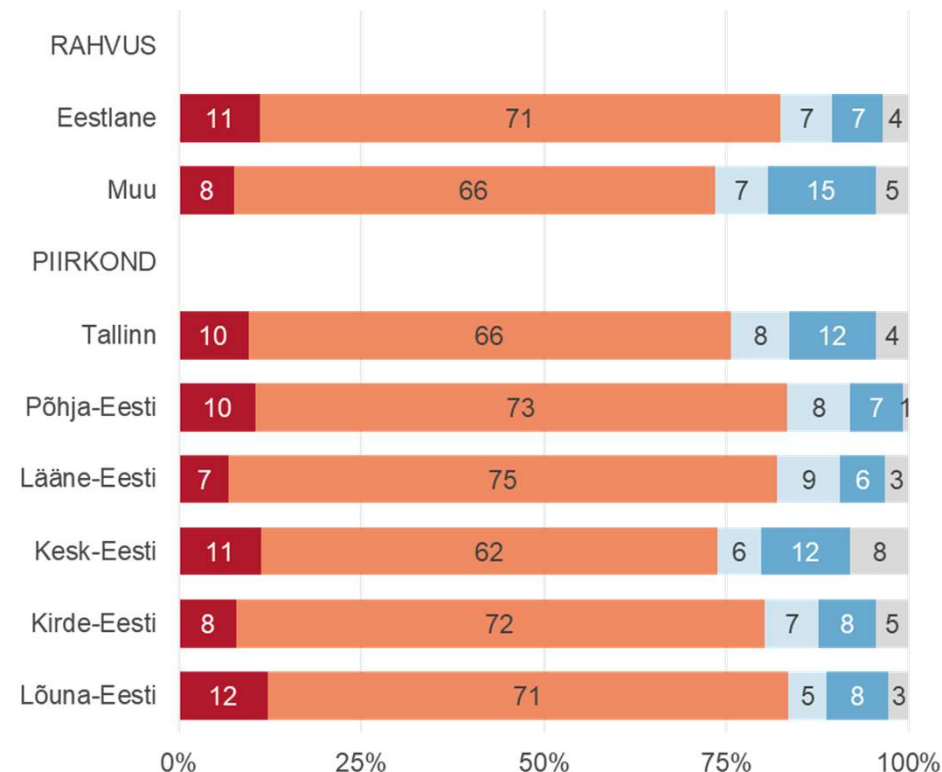
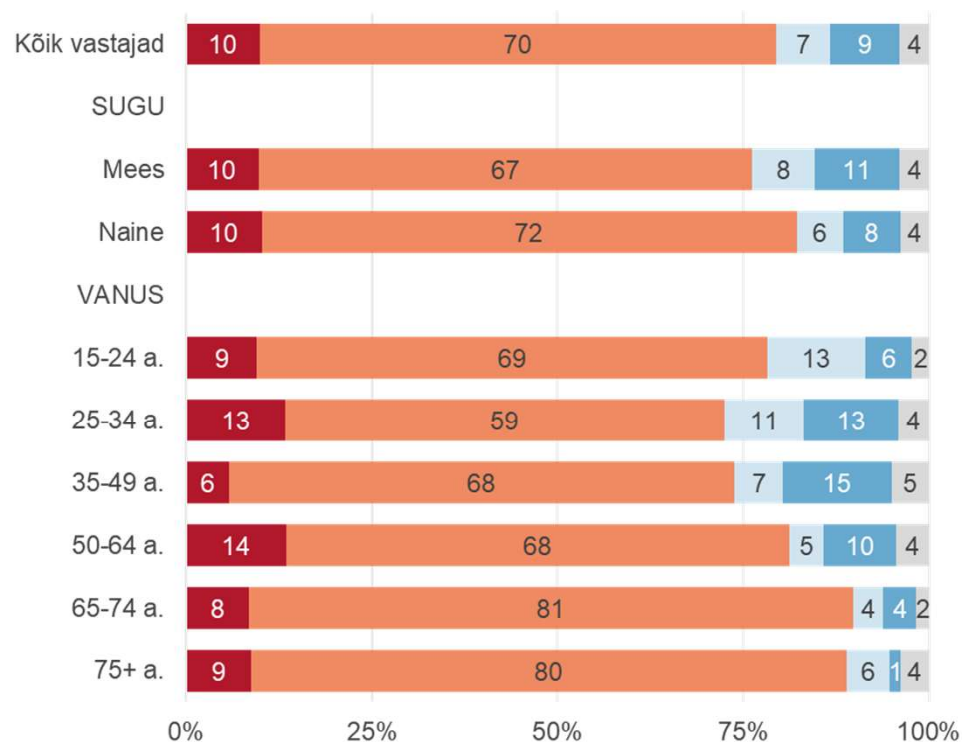

Hinnang praegusele olukorrale, taustrühmade võrdlus

Kõik vastajad, n=1251

Milline nimetatud väidetest iseloomustab Teie hinnangul kõige paremini tänast koroonaviirusega seotud olukorda Eestis?

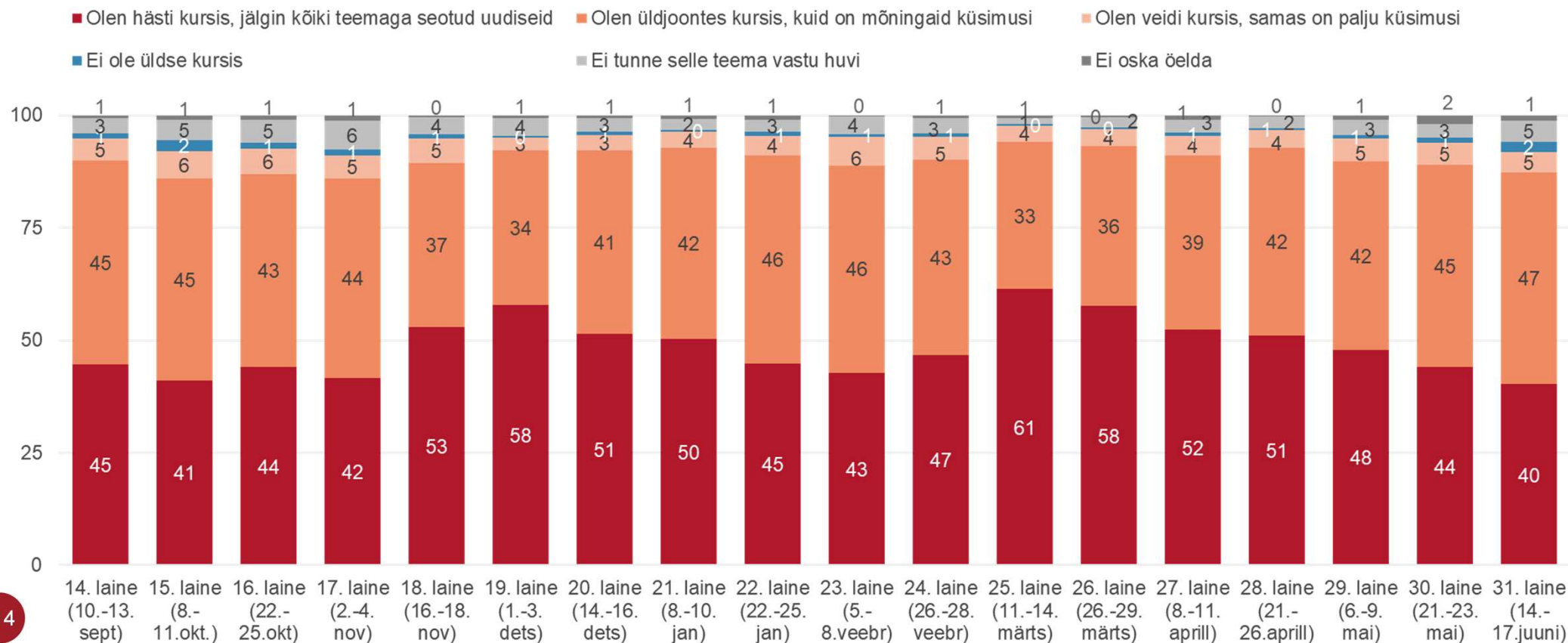
- Olukord on kriitiline, hooletu käitumine võib tuua esile viiruse leviku tõusu
- Terav kriis on möödas, kuid peab säilitama valvsust ja järgima ohutusabinõusid
- Kõige hullem on möödas, võib rahulikult elada edasi nagu vanasti
- Olukord ei ole kriitiline olnud, sellele on üle reageeritud
- Muu/Ei oska öelda

Kursisolek praeguste meetmetega, ajaline võrdlus

Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1251-1266 vastajat), %

Mil määral olete Te kursis sellega, millised koroonaviiruse leviku piiramiseks sisse viidud meetmed kehtivad tänapäeval?

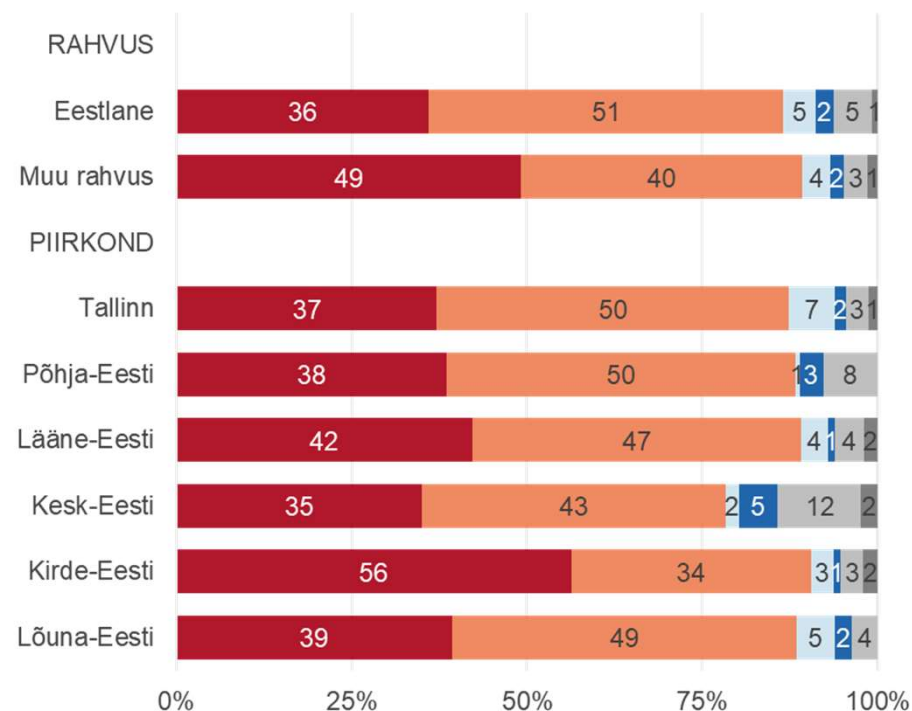
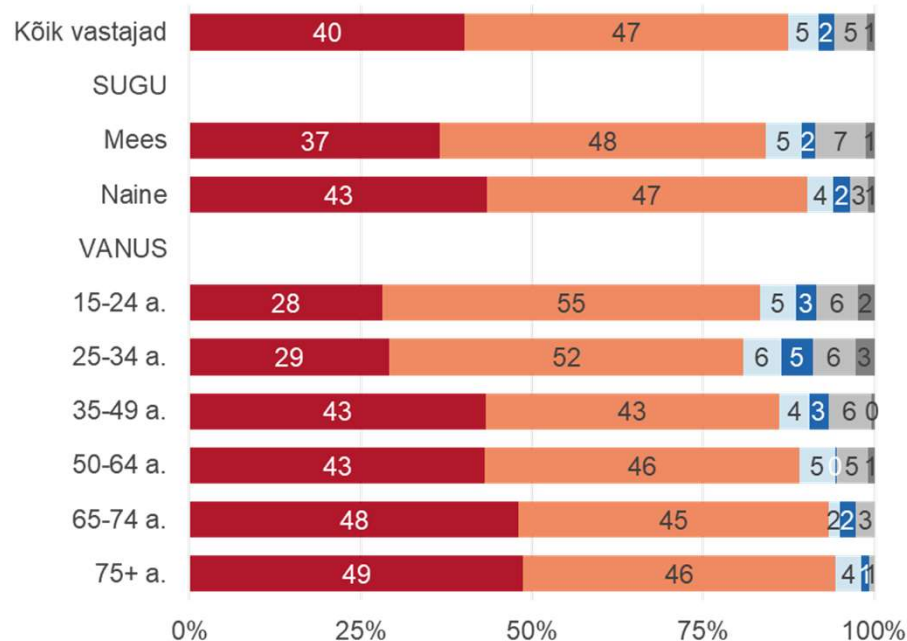

Kursisolek praeguste meetmetega, taustrühmade võrdlus

Kõik vastajad, n=1251

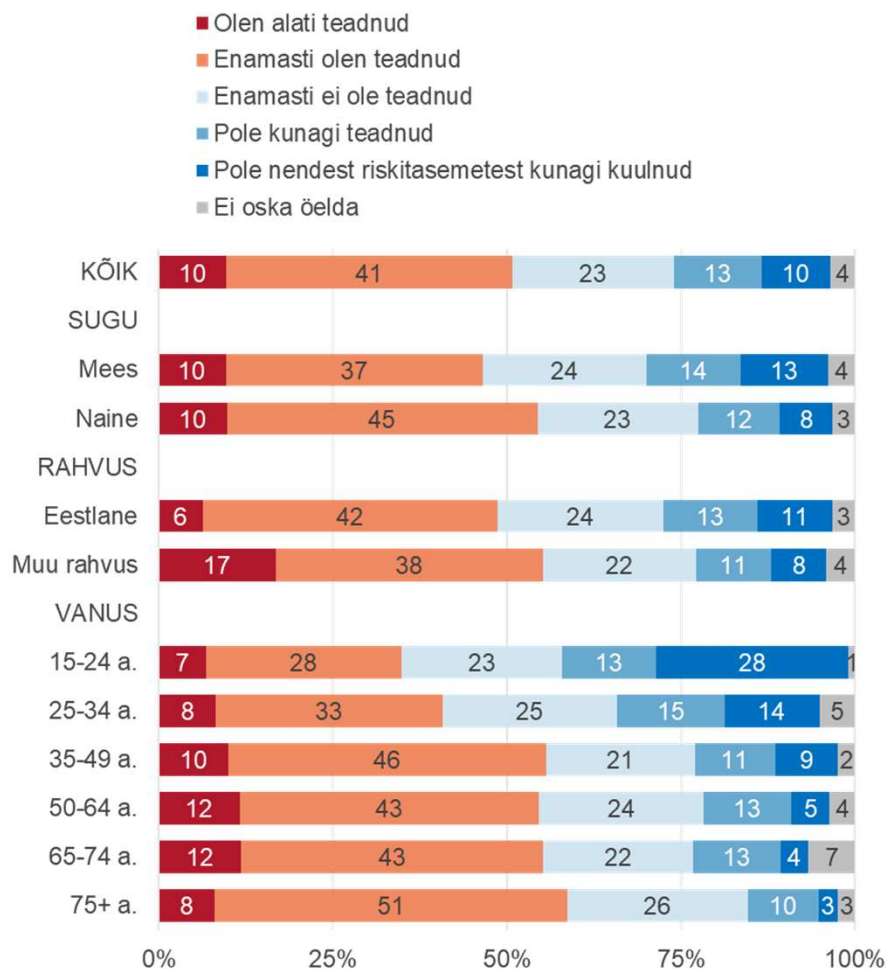
Mil määral olete Te kursis sellega, millised koroonaviiruse leviku piiramiseks sisse viidud meetmed kehtivad täna sel päeval?

- Olen hästi kursis, jälgin kõiki teemaga seotud uudiseid
- Olen üldjoontes kursis, kuid on mõningaid küsimusi
- Olen veidi kursis, samas on palju küsimusi
- Ei ole üldse kursis
- Ei tunne selle teema vastu huvi
- Ei oska öelda

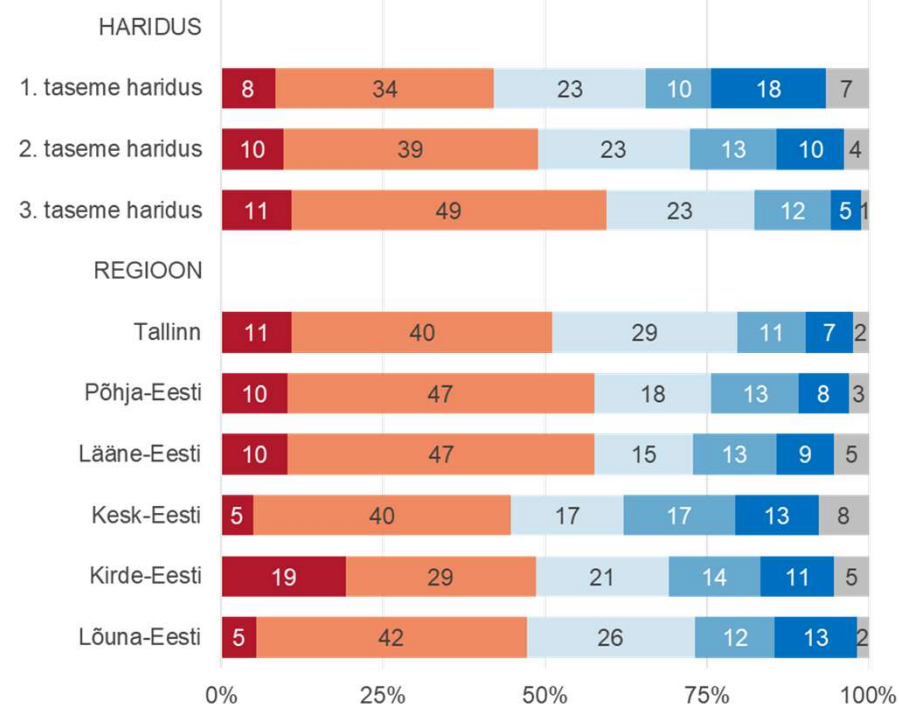

Teadlikkus riskitasemete nn „foorisüsteemist“

Kõik vastajad, n=1251

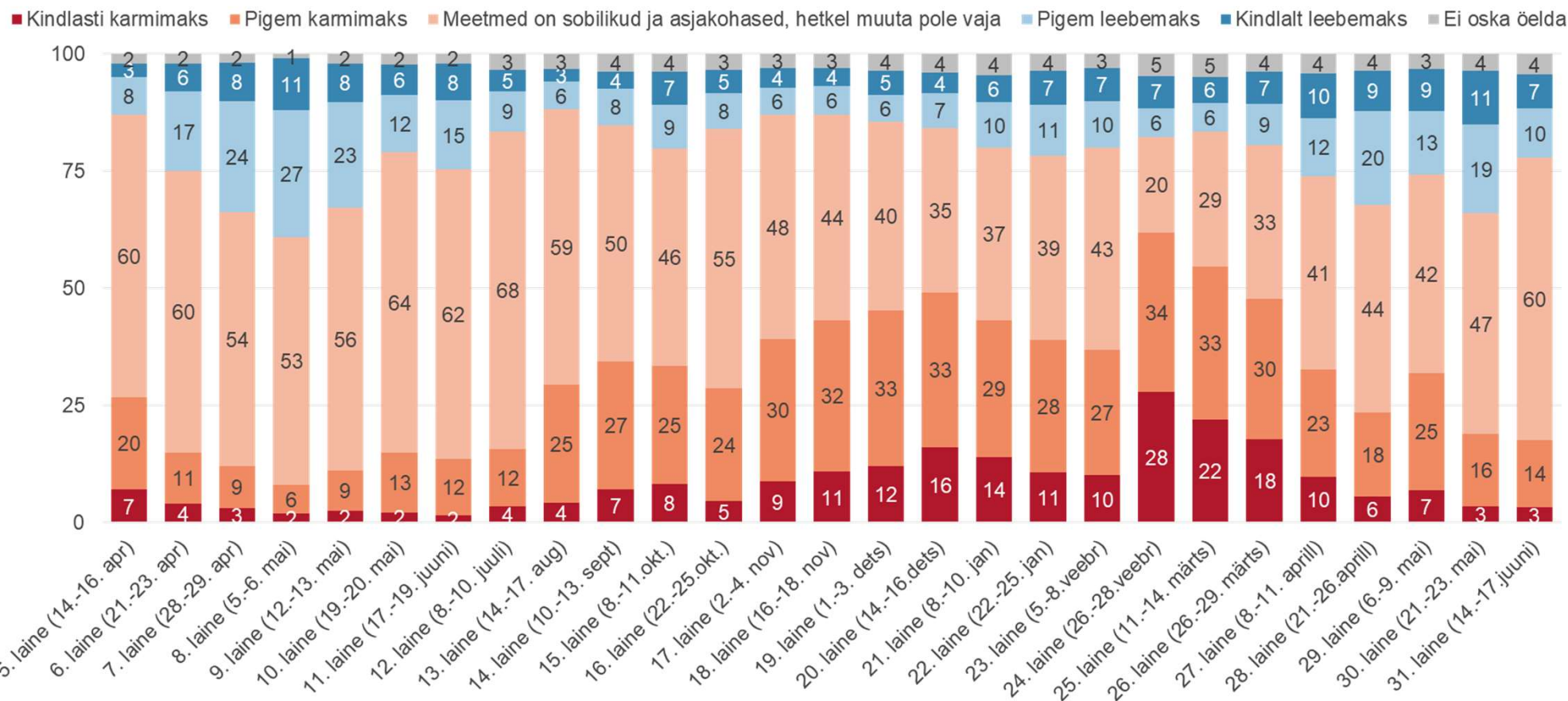
Tänavu aprillis võeti Eestis kasutusele nn "foorisüsteem", mis eristab rohelist, kollast, oranži ja punast koroonaviiruse leviku riskitaset. Kui sageli Te selle aja jooksul olete teadnud, milline riskitase Eestis parasjagu kehtib?

Suhtumine meetmetesse, ajaline võrdlus

Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1252-2077 vastajat), %

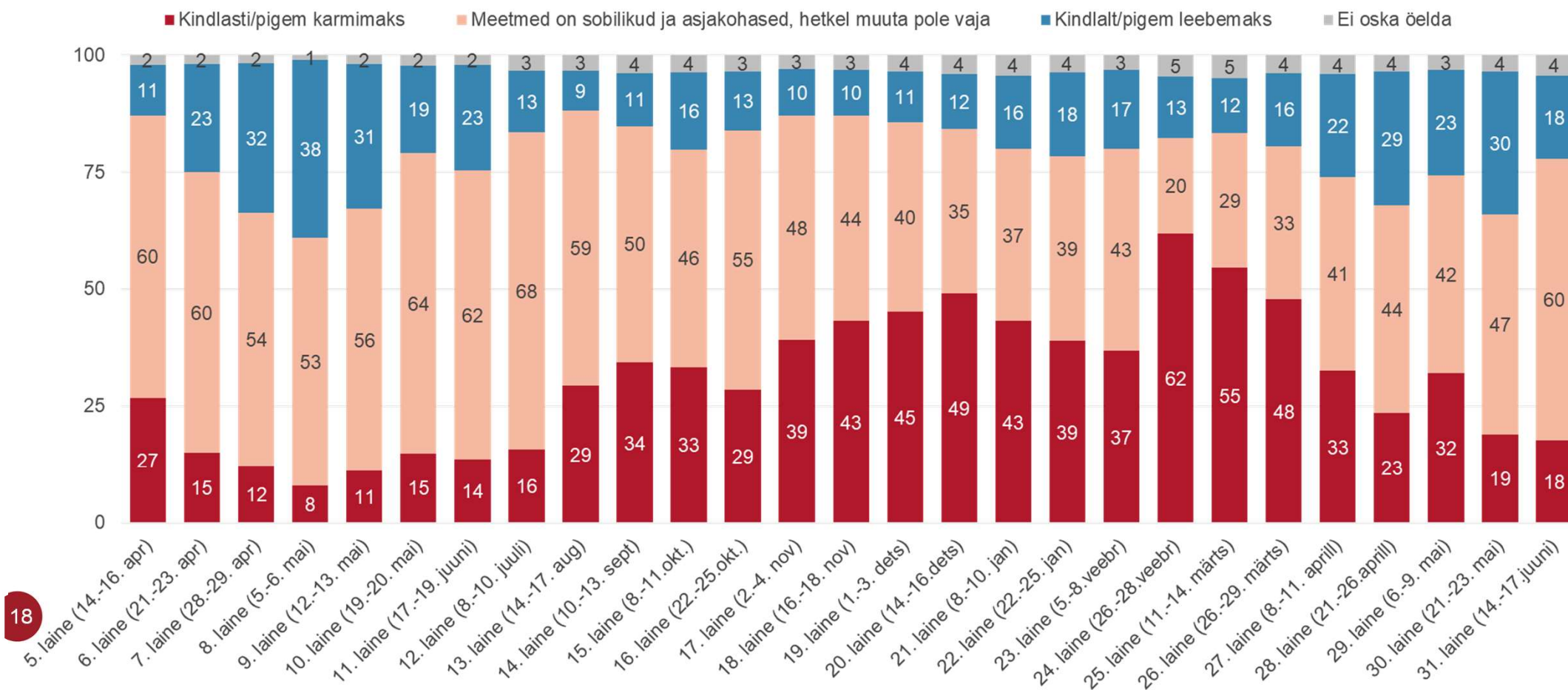
Kuidas hindate tänasel päeval kehtivate meetmete asjakohasust - kas neid peaks Teie arvates muutma? Meetmed peaks muutma ...

Suhtumine meetmetesse (kokkuvõtlikult), ajaline võrdlus

Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1252-2077 vastajat), %

Kuidas hindate tänasel päeval kehtivate meetmete asjakohasust - kas neid peaks Teie arvates muutma? Meetmed peaks muutma ...

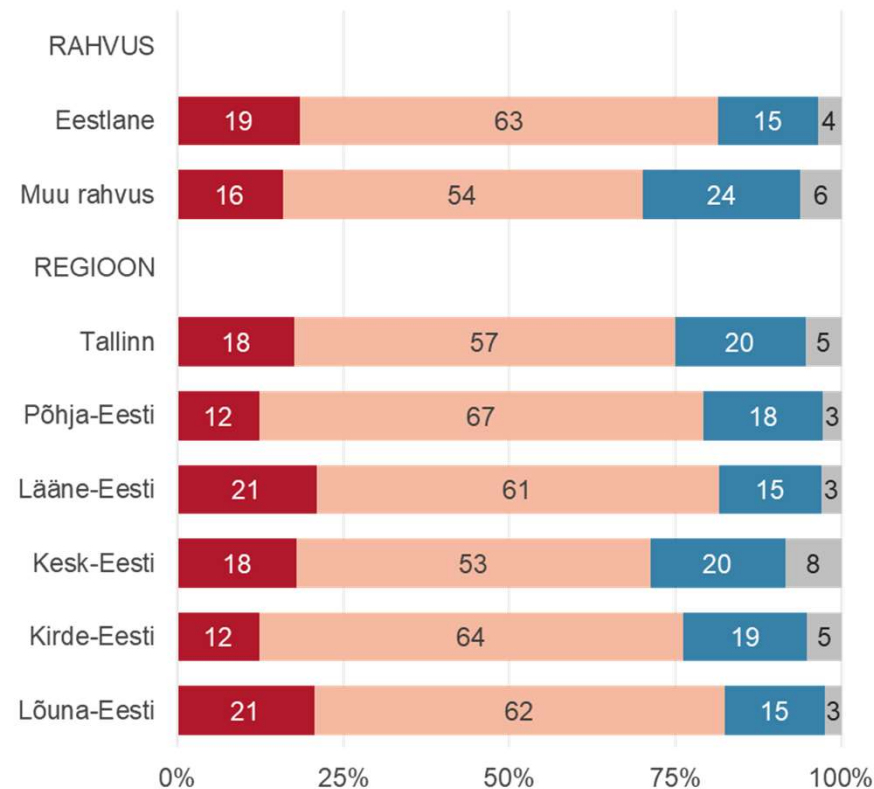
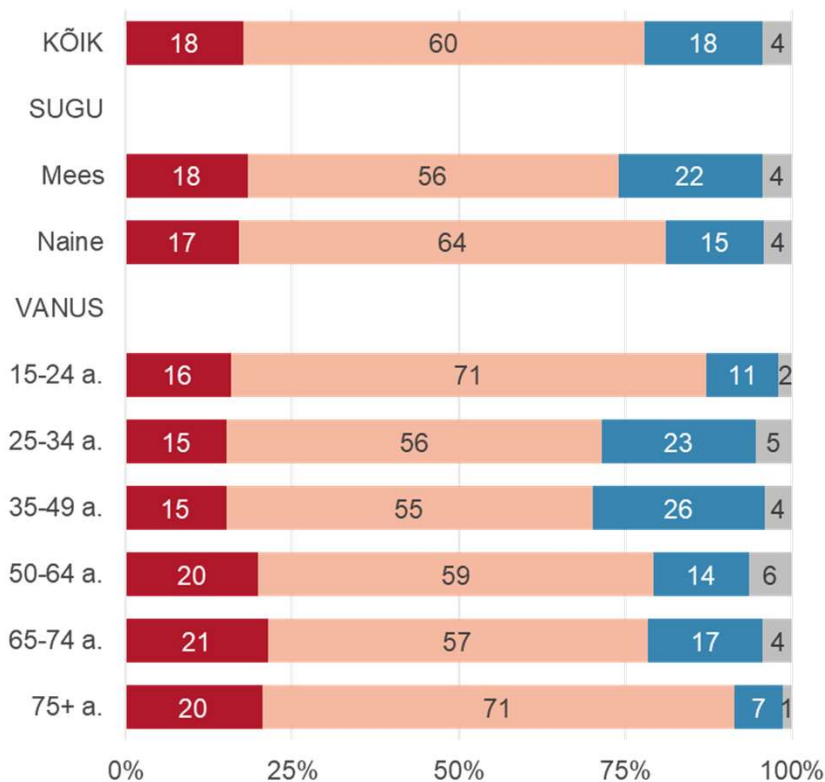

Suhtumine meetmetesse, taustrühmade võrdlus

Kõik vastajad, n=1251

Kuidas hindate täna sel päeval kehtivate meetmete asjakohasust - kas neid peaks Teie arvates muutma? Meetmed peaks muutma ...

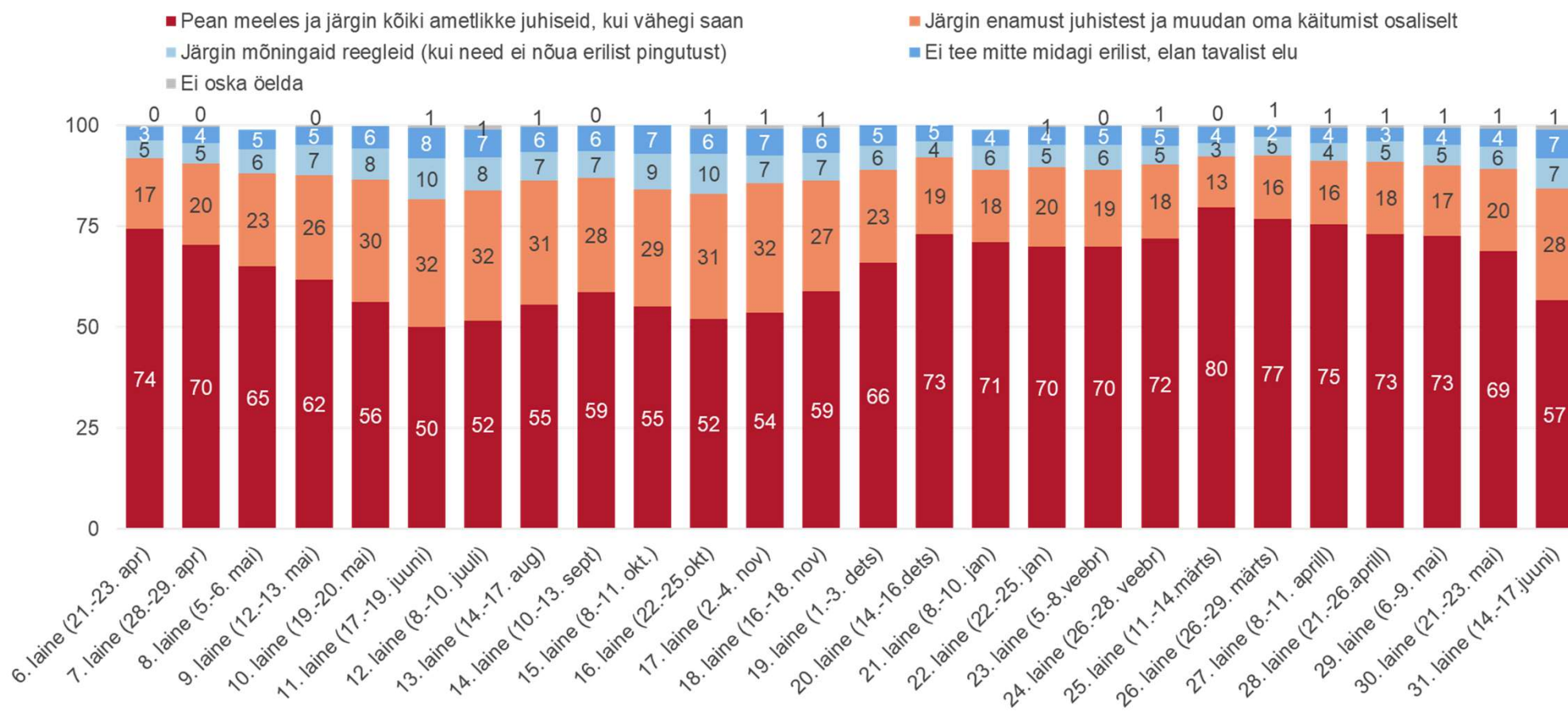
- Kindlasti/pigem karmimaks
- Meetmed on sobilikud ja asjakohased, hetkel muuta pole vaja
- Kindlalt/pigem leebemaks
- Ei oska öelda

Suuniste järgimine COVID-19 leviku tõkestamiseks, ajaline võrdlus

Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1252-2077 vastajat), %

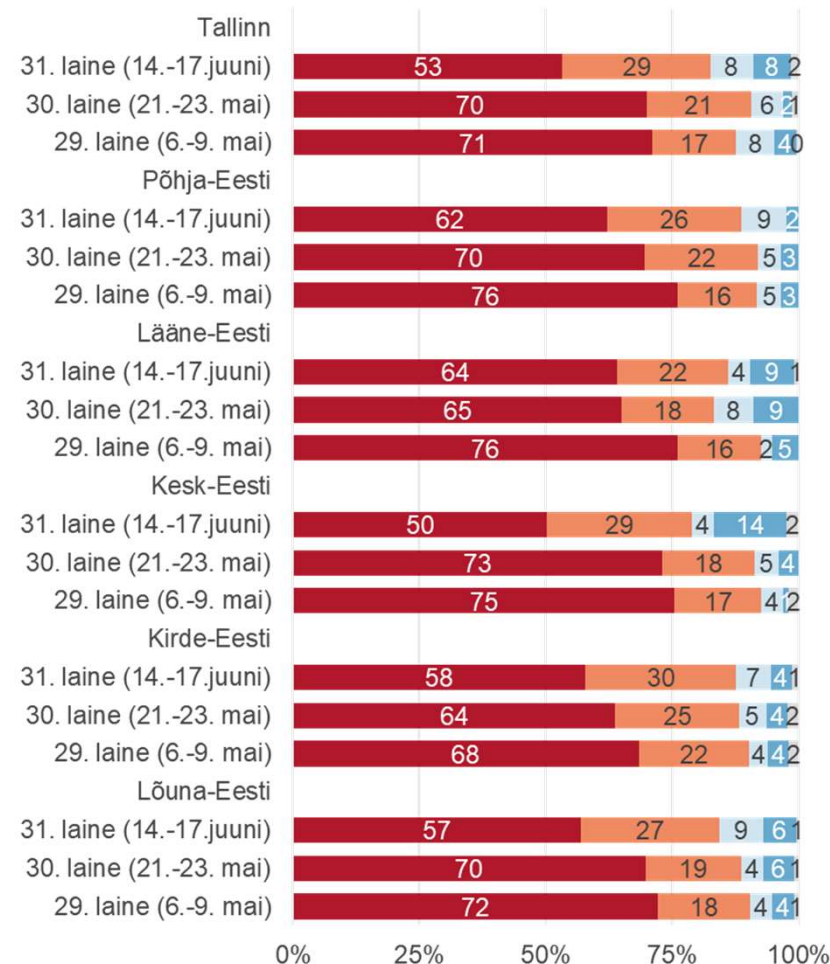
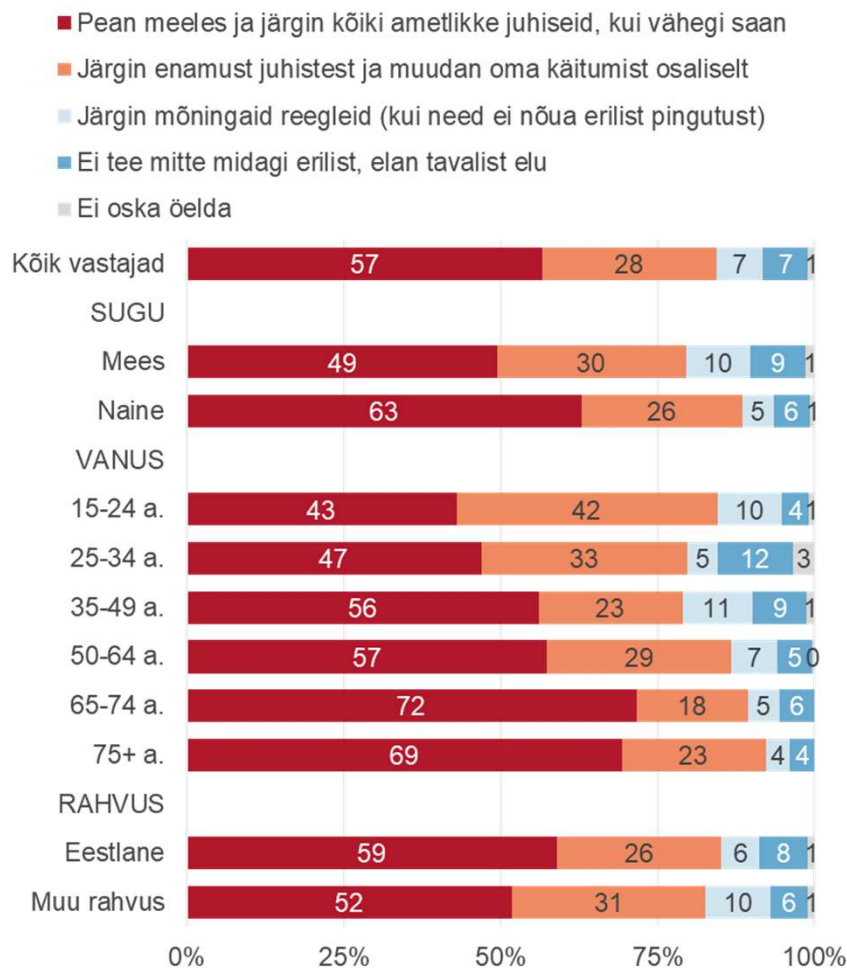
Koroonaviiruse leviku pidurdamiseks on võimalik igaühel teha palju (näiteks hoida teistega distantsi, kanda avalikes kohtades maski, haigena püsida kodus, pesta käsi jne). Milline alljärgnevatest kirjeldustest iseloomustab Teie käitumist kõige rohkem?

Suuniste järgimine COVID-19 leviku tõkestamiseks, taustrühmade võrdlus

Kõik vastajad, n=1251 (varasemates lainetes 1253 vastajat)

Praeguste tulemuste regionaalne võrdlus kahe varasema lainega

Tegevused koroonaviiruse vältimiseks

Kõik vastajad, n=1251 (varasemates lainetes 1252-1253 vastajat), %

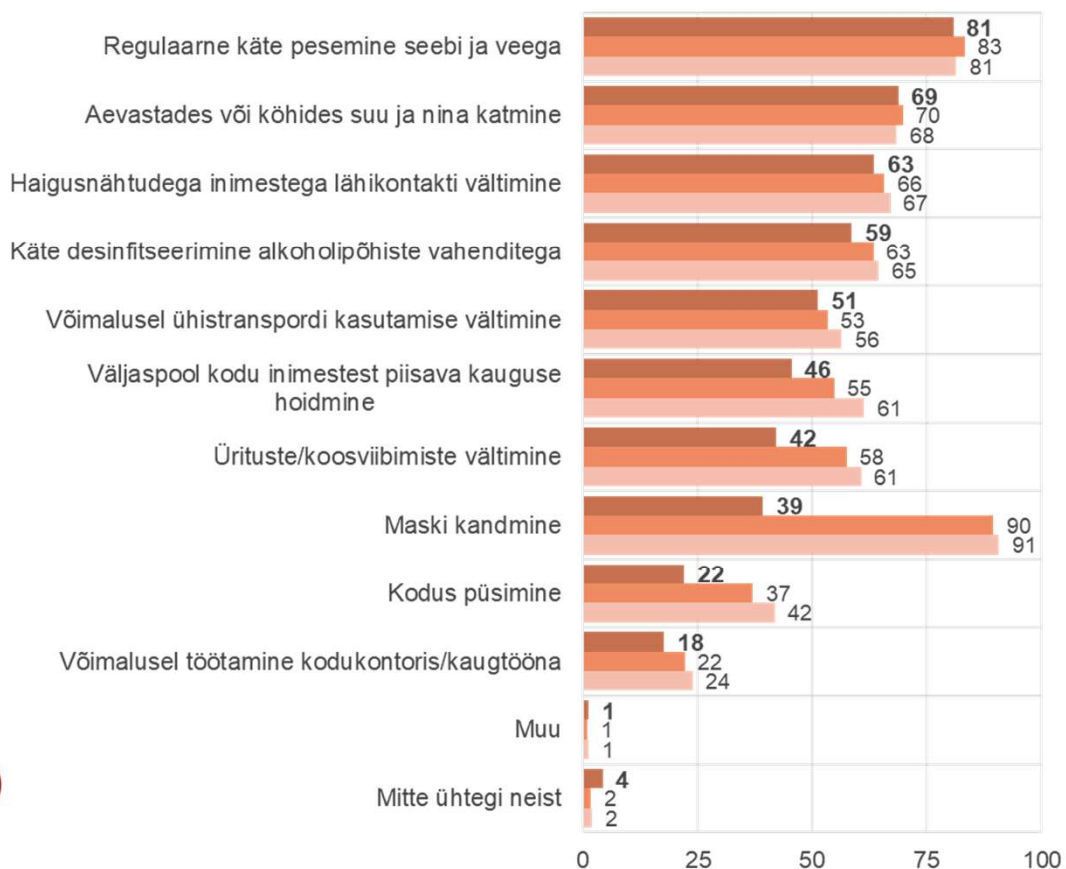
Mida Te ise praegusel ajal teete, et vältida koroonaviirusesse nakatumist?

Ajaline võrdlus

31. laine (14.-17.juuni) 30. laine (21.-23. mai) 29. laine (6.-9. mai)

Rahvuseline võrdlus, 31. laine

Eestlane Muu rahvus

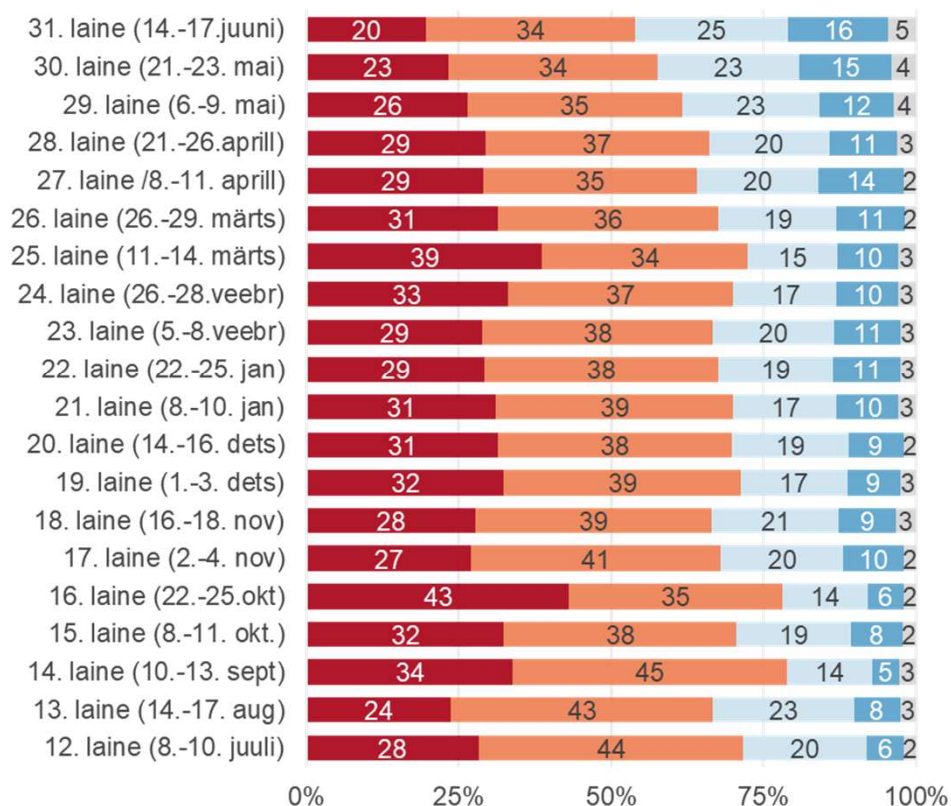

Mure koroonaviirusesse nakatumise ees

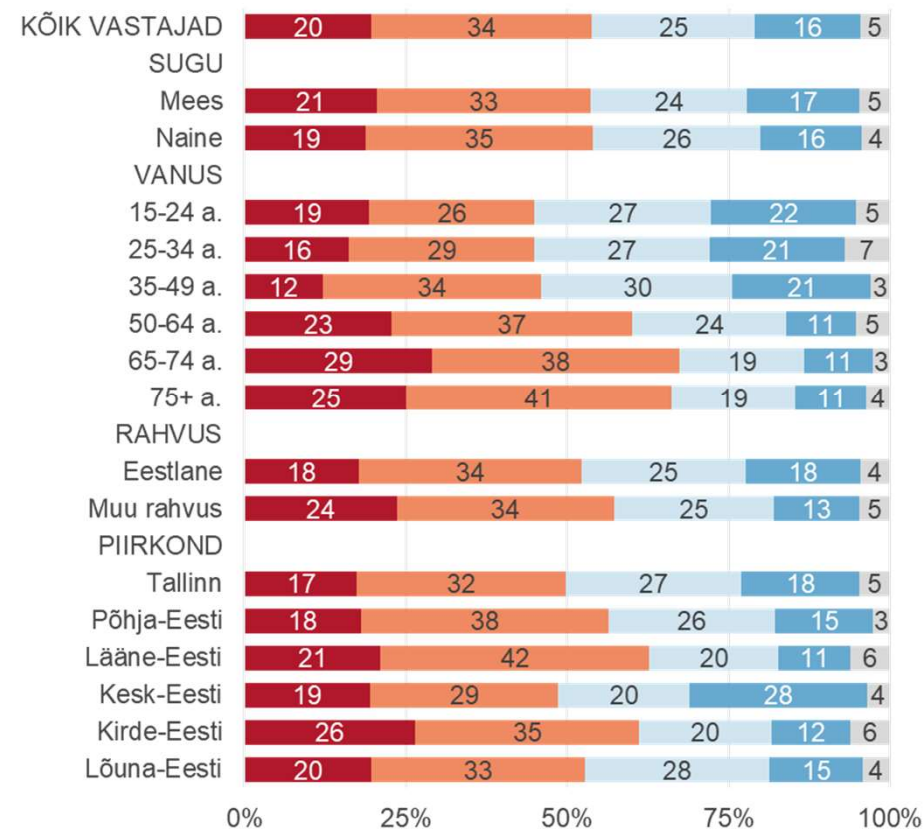
Kõik vastajad, n=1251 (varasemates lainetes 1252-1266 vastajat)

Arvestades koroonaviirusega seotud olukorda Eestis, kuivõrd olete nõus järgmise väitega:
Tunnen muret, et keegi võib eneselegi teadmata nakatada mind koroonaviirusega.
Ajaline võrdlus

■ Täiesti nõus ■ Pigem olen nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

Taustrühmade võrdlus, 31. laine

Enda rolli teadvustamine viiruse piiramisel

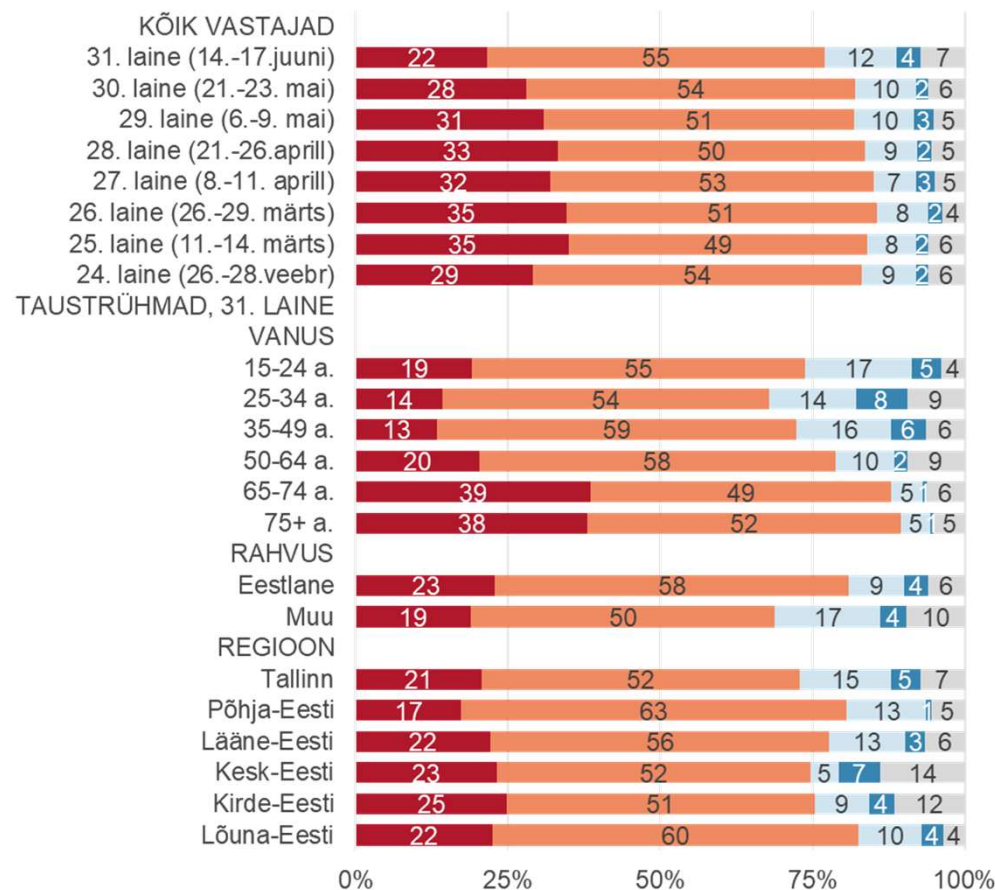
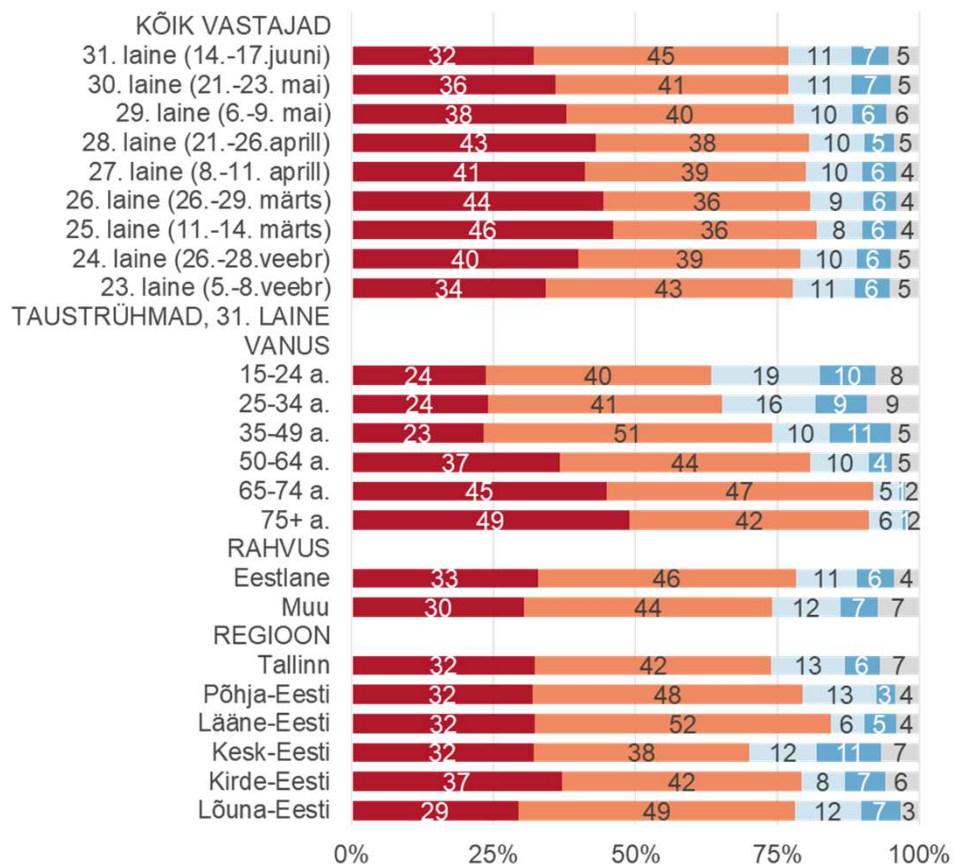
Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1252-1255 vastajat)

Kuivõrd Te nõustute väitega: Sellest, kuidas ma järgin ametlikke juhiseid
koroonaviiruse leviku piiramiseks sõltub, kui hästi see kogu Eestis õnnestub.

Minu sõbrad ja lähedased peavad oluliseks järgida ametlikke juhiseid
koroonaviiruse leviku piiramiseks

■ Täiesti nõus ■ Pigem olen nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

■ Täiesti nõus ■ Pigem olen nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

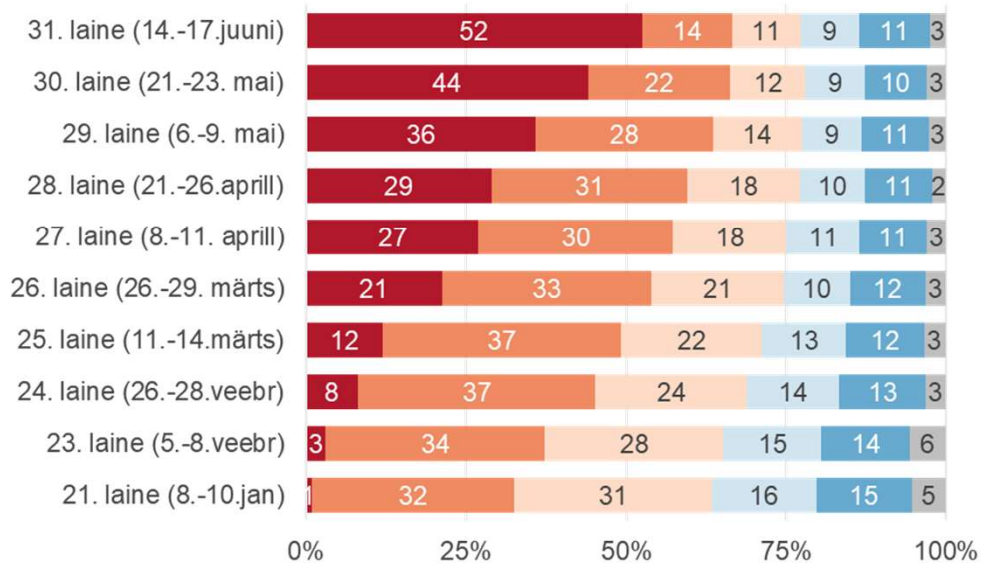
Valmidus vaktsineerimiseks

Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1252-1253 vastajat)

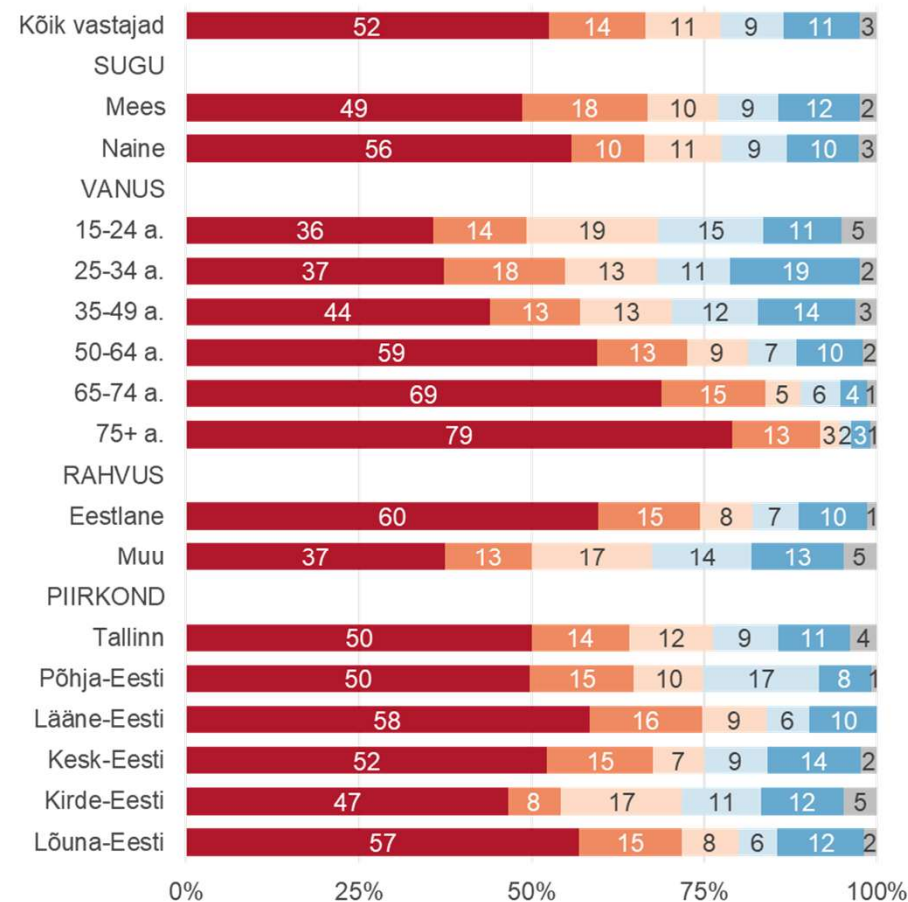
Kas plaanite end vaktsineerida COVID-19 haiguse vastu, kui seda teile tasuta võimaldatakse?

Ajaline võrdlus

- Olen juba vaktsineeritud
- Jah, kindlasti
- Ma pole veel otsustanud, kuid ilmselt jah
- Ma pole veel otsustanud, kuid ilmselt mitte
- Kindlasti mitte
- Ei oska öelda

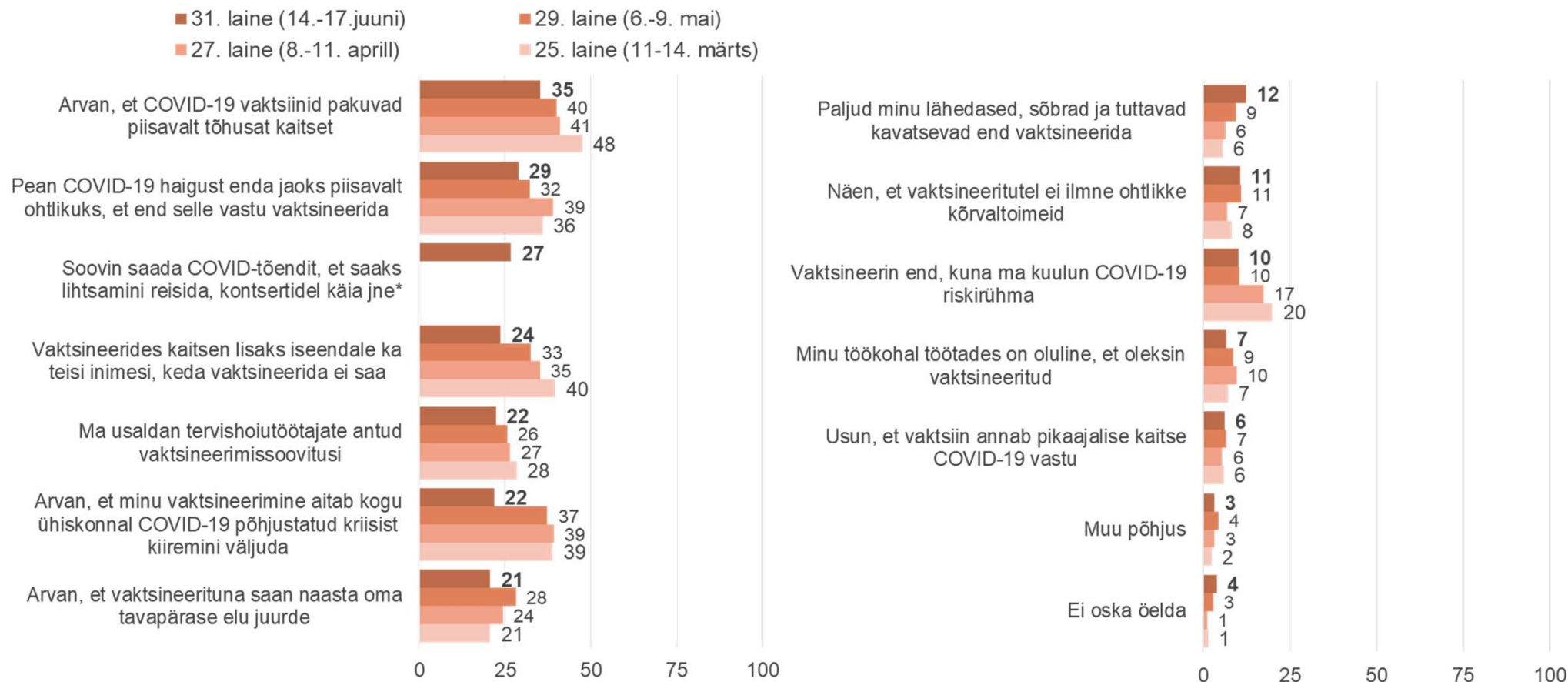
Taustühmade võrdlus, 31. laine

Pooltargumendid vaktsineerimisele

Vastajad, kes kas kindlasti või ilmselt soovivad end COVID-19 vastu vaktsineerida, kuid pole seda veel teinud, n=302 (varasemates lainetes 496 - 719), %

Palun märkige kuni kolm peamist põhjust, miks Te soovite end COVID-19 vastu vaktsineerida?

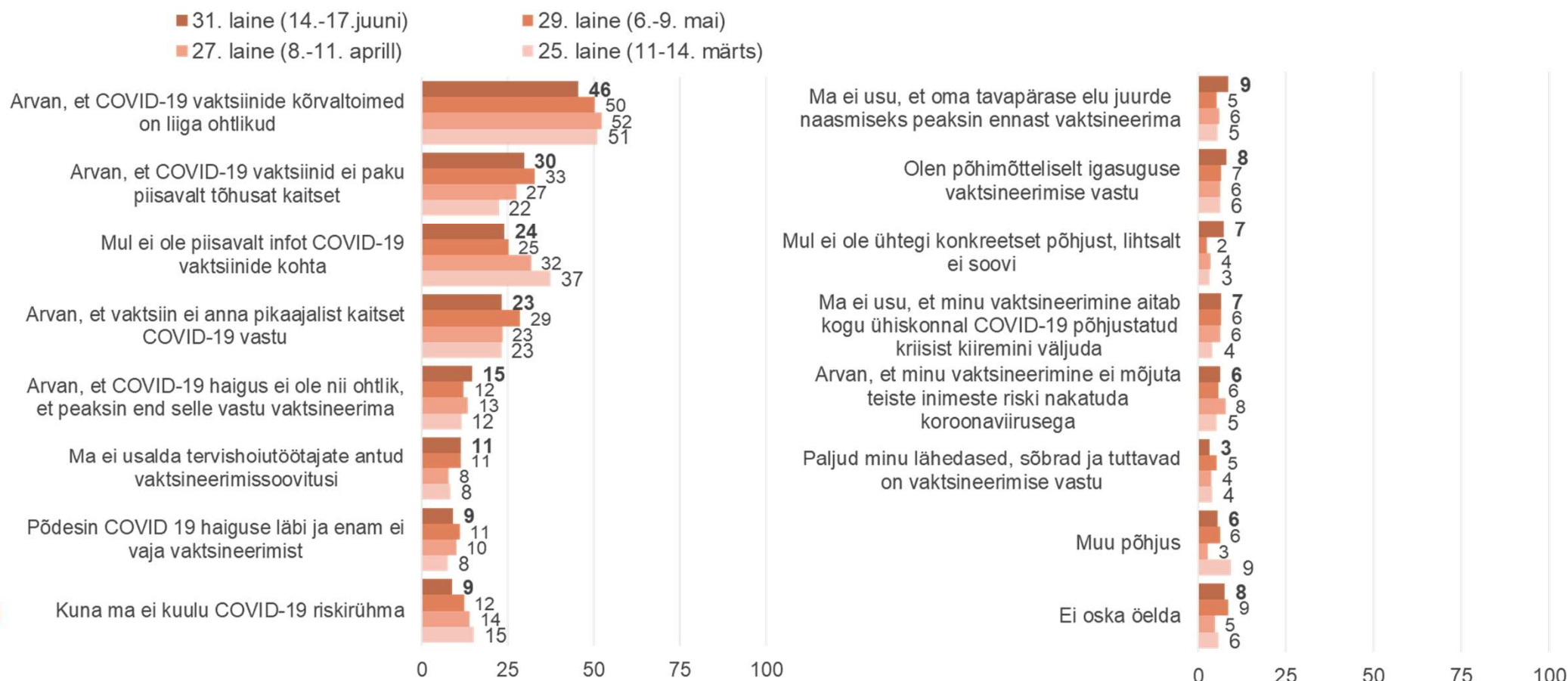

* Antud vastusevariant lisati ankeeti esmakordselt 31. küsitluslaines

Vastuargumendid vaktsineerimisele

Vastajad, kes ei soovi end COVID-19 vastu vaktsineerida, või pole võtnud vastu kindlat otsust vaktsineerimise poolt, n=422 (varasemates lainetes 470 - 666), %

Palun märkige kuni kolm peamist põhjust, miks Te end COVID-19 vastu ei soovi vaktsineerida või mis takistavad Teil võtta vastu kindel otsus vaktsineerimise poolt?

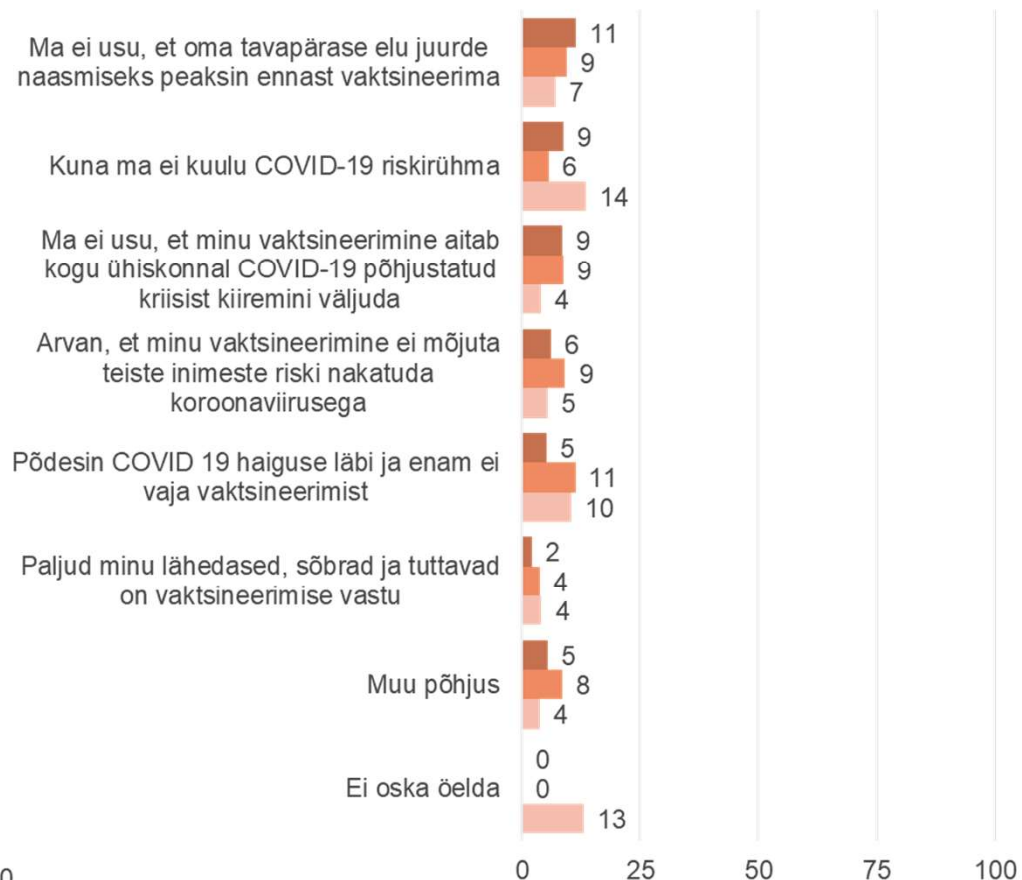
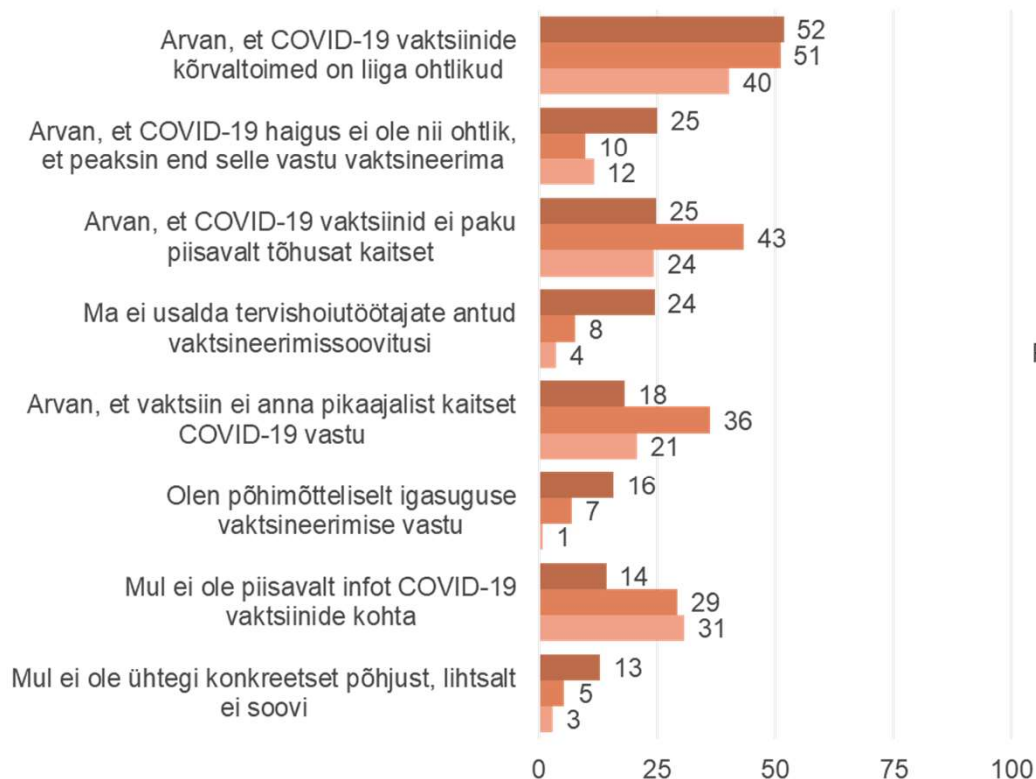

Vastuargumendid vaktsineerimisele lähtuvalt suhtumisest vaktsineerimisse

Vastajad, kes ei soovi end COVID-19 vastu vaktsineerida, või pole võtnud vastu kindlat otsust vaktsineerimise poolt, %

Palun märkige kuni kolm peamist põhjust, miks Te end COVID-19 vastu ei soovi vaktsineerida või mis takistavad Teil võtta vastu kindel otsus vaktsineerimise poolt?

- Ei soovi kindlasti vaktsineerida, n=126
- Pole veel otsustanud, kuid ilmselt ei soovi vaktsineerida, n=117
- Pole veel otsustanud, kuid ilmselt soovib vaktsineerida, n=144

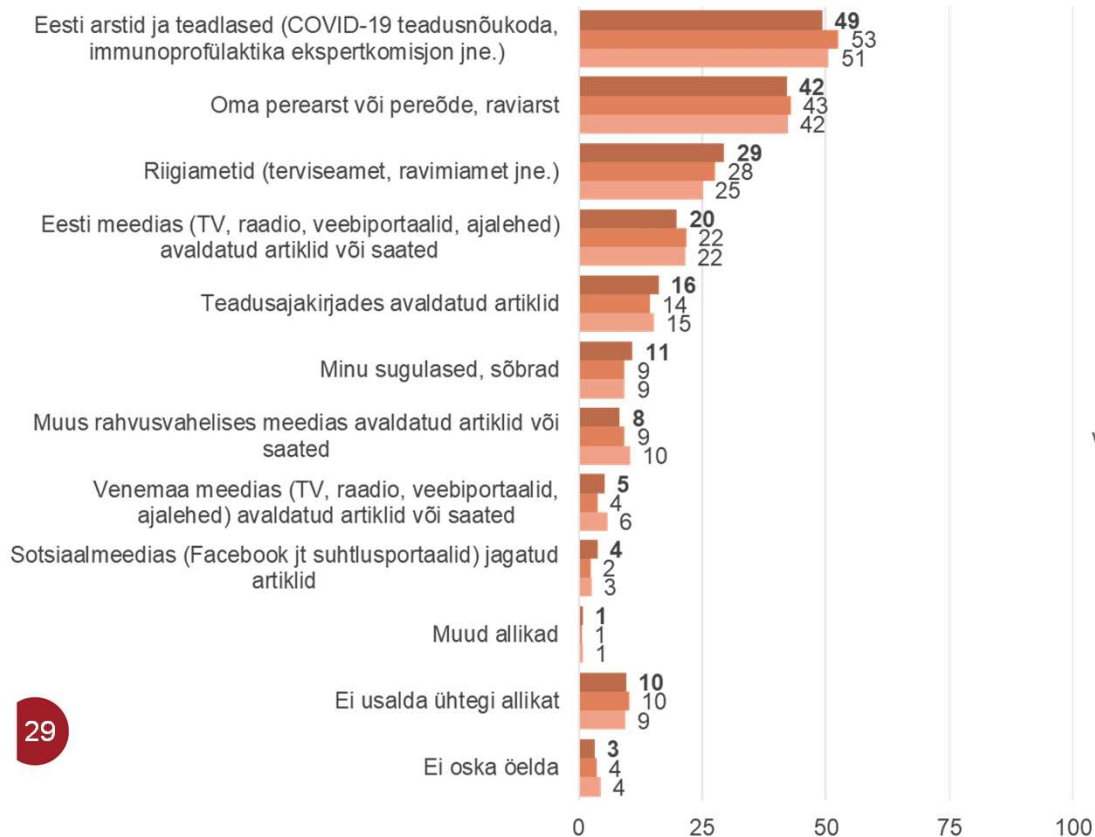

Usaldusväärsed infoallikad vaktsineerimise osas

Kõik vastajad n= 1251 (varasemates lainetes 1252-1253), %

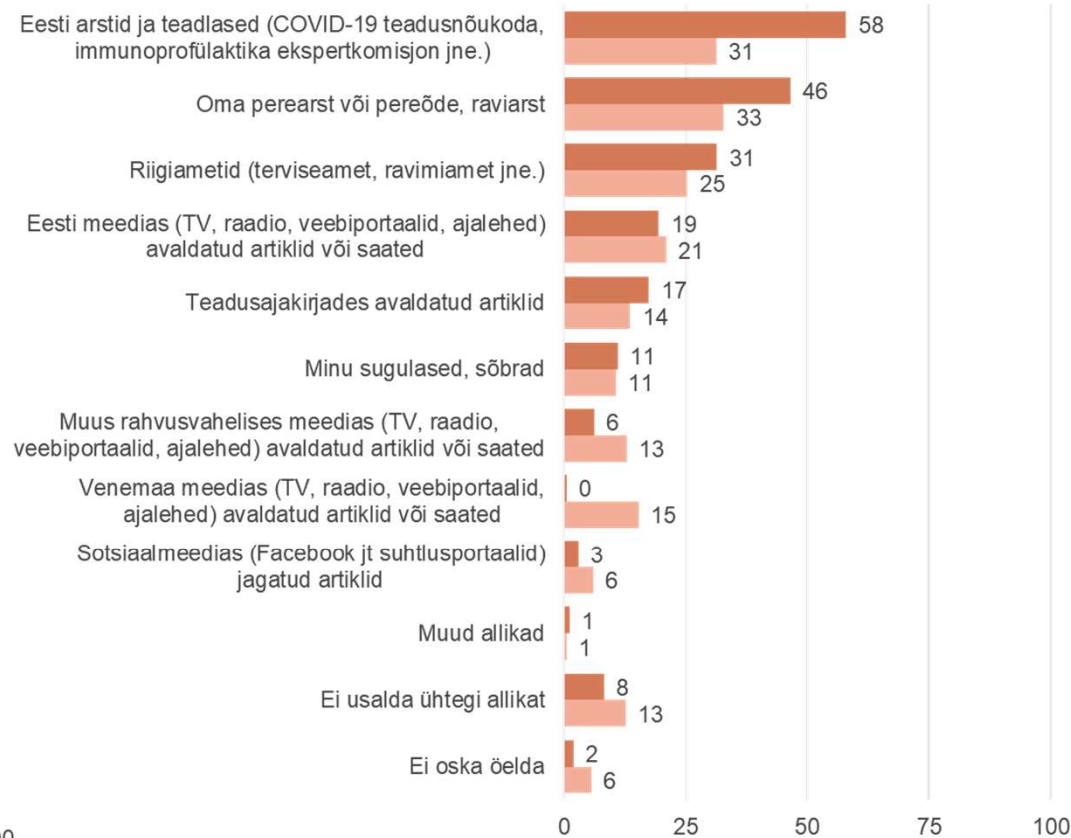
Millistest allikatest saadud informatsiooni või nõu Te seoses vaktsineerimisega
koroonaviiruse vastu kõige rohkem usaldate? (Kuni 3 vastust)
Ajaline võrdlus

31. laine (14.-17.juuni) 29. laine (6.-9. mai) 27. laine (8.-11. aprill)

Rahvuseline võrdlus

Eestlane Muu rahvus

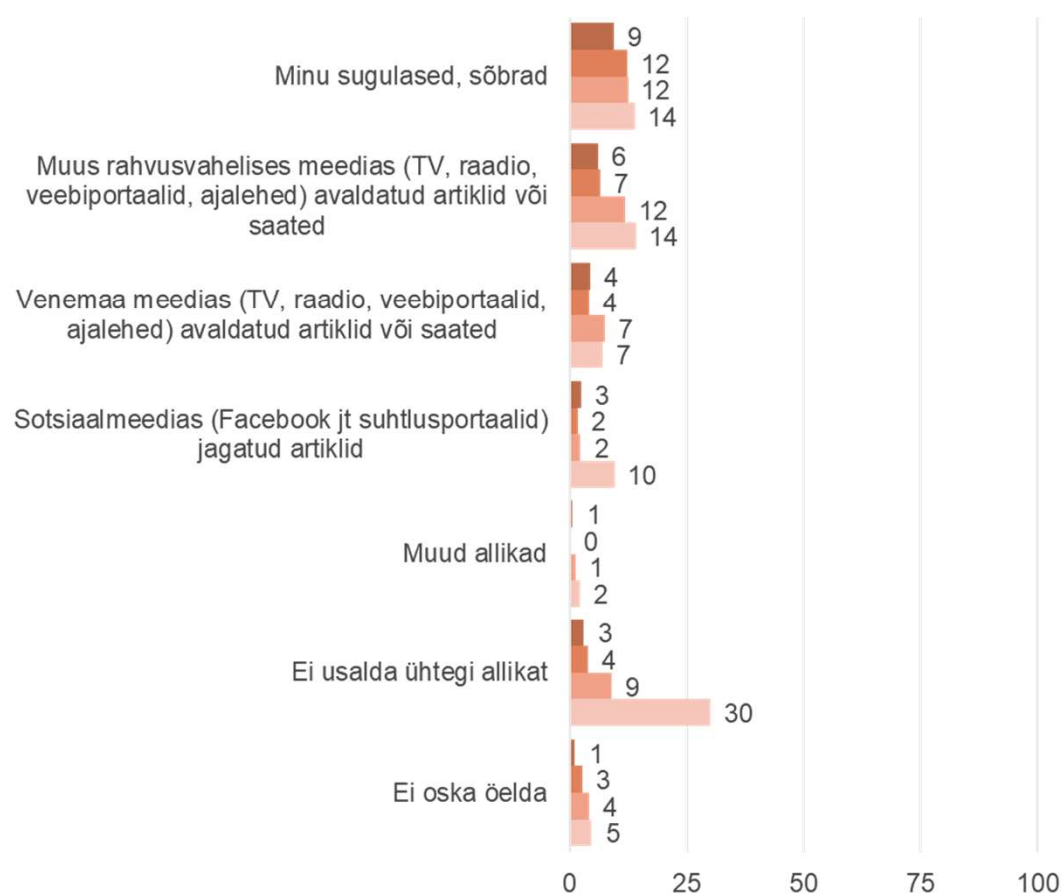
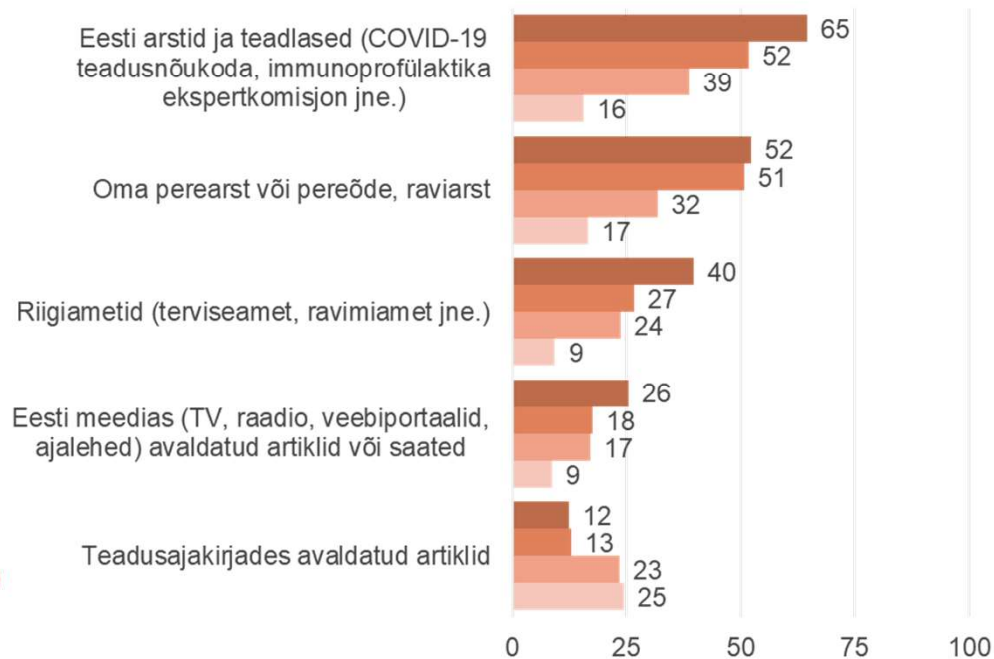

Usaldusväärsed infoallikad vaktsineerimise osas lähtuvalt suhtumisest vaktsineerimisse

Kõik vastajad n= 1251, %

Millistest allikatest saadud informatsiooni või nõu Te seoses vaktsineerimisega koroonaviiruse vastu kõige rohkem usaldate? (Kuni 3 vastust)

- On juba vaktsineeritud, n=671
- Soovib kindlasti vaktsineerida, n=158
- Ilmselt soovib vaktsineerida, n=144
- Ilmselt ei soovi/kindlasti ei soovi vaktsineerida, n=243

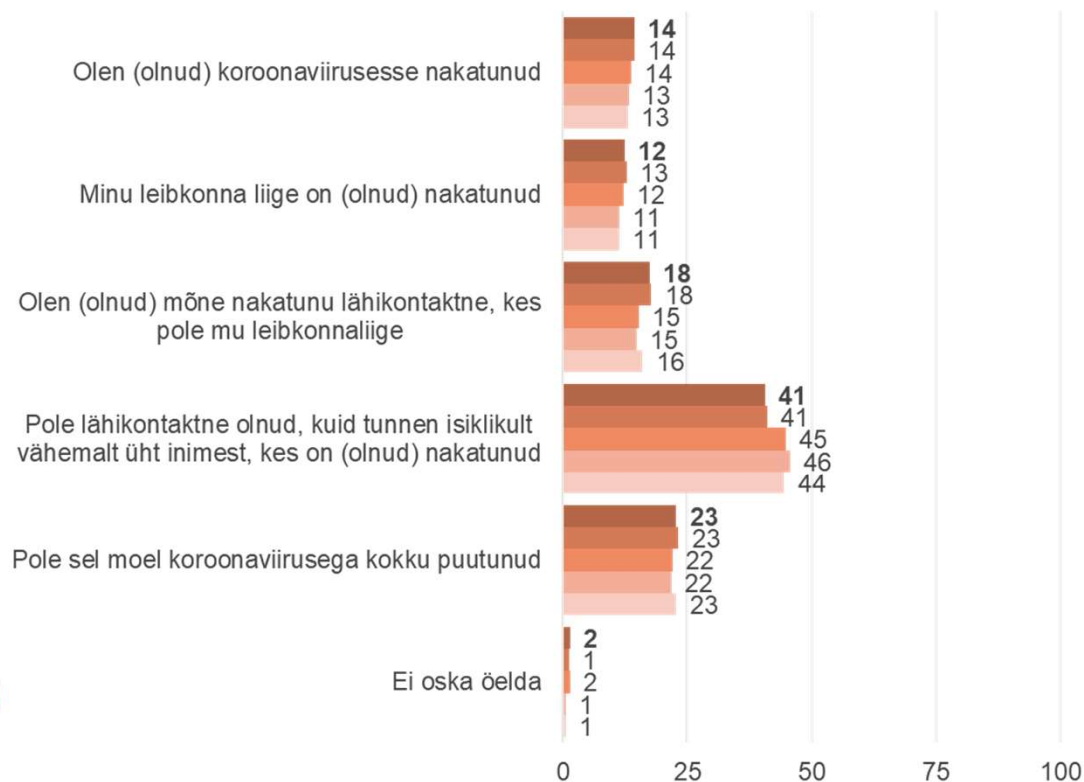

Kokkupuude koroonaviirusega

Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1253), %

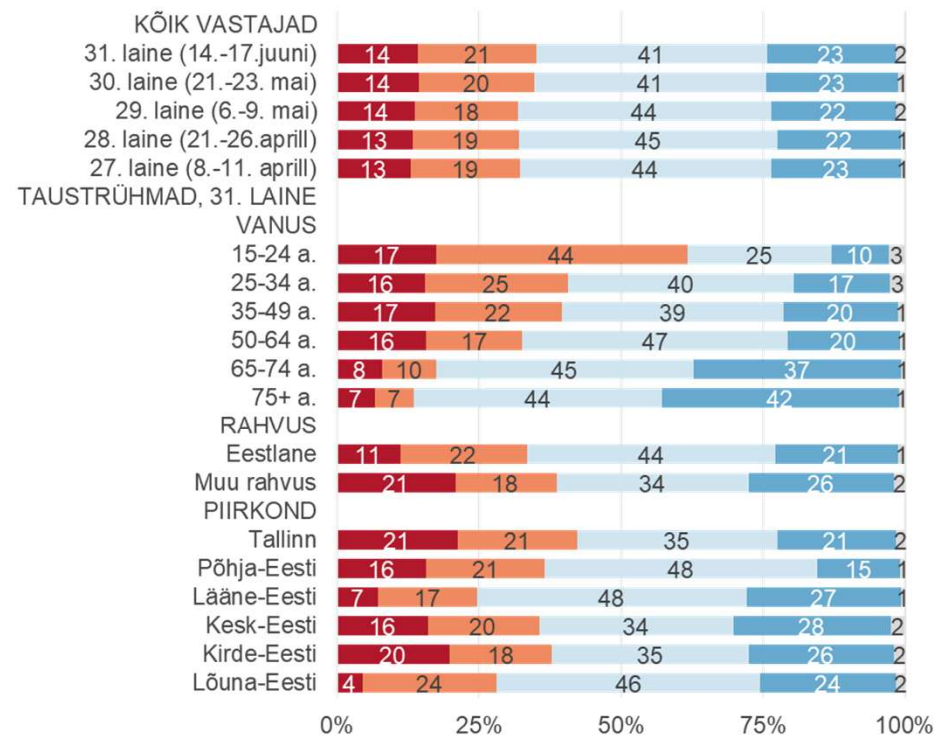
Mil moel olete Te koroonaviirusega kokku puutunud? (Mitu vastust)

31. laine (14.-17.juuni) 30. laine (21.-23. mai) 29. laine (6.-9. mai)
28. laine (21.-26.aprill) 27. laine (8.-11. aprill)

Taustrühmade võrdlus
(Vastajad grupeeriti lähtuvalt kõige lähedasemast kokkupuutest koroonaviirusega: kõige lähedasem kokkupuude – on olnud nakatunud; lähedusastmelt järgmine – on olnud lähikontaktne jne.)

■ On (olnud) nakatunud
■ Pole olnud nakatunud, kuid on (olnud) lähikontaktne
■ Pole lähikontaktne olnud, kuid tunneb isiklikult kedagi, kes on olnud nakatunud
■ Pole sel moel koroonaviirusega kokku puutunud
■ Ei oska öelda

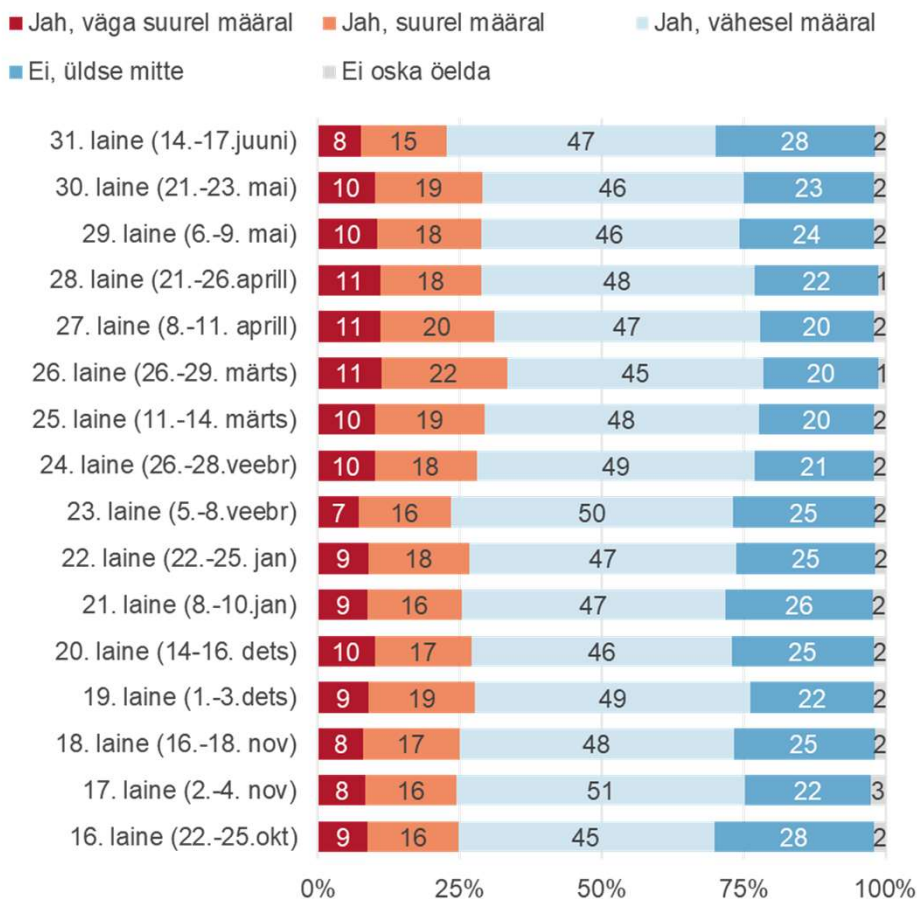

Stressi tundmine, ajaline võrdlus

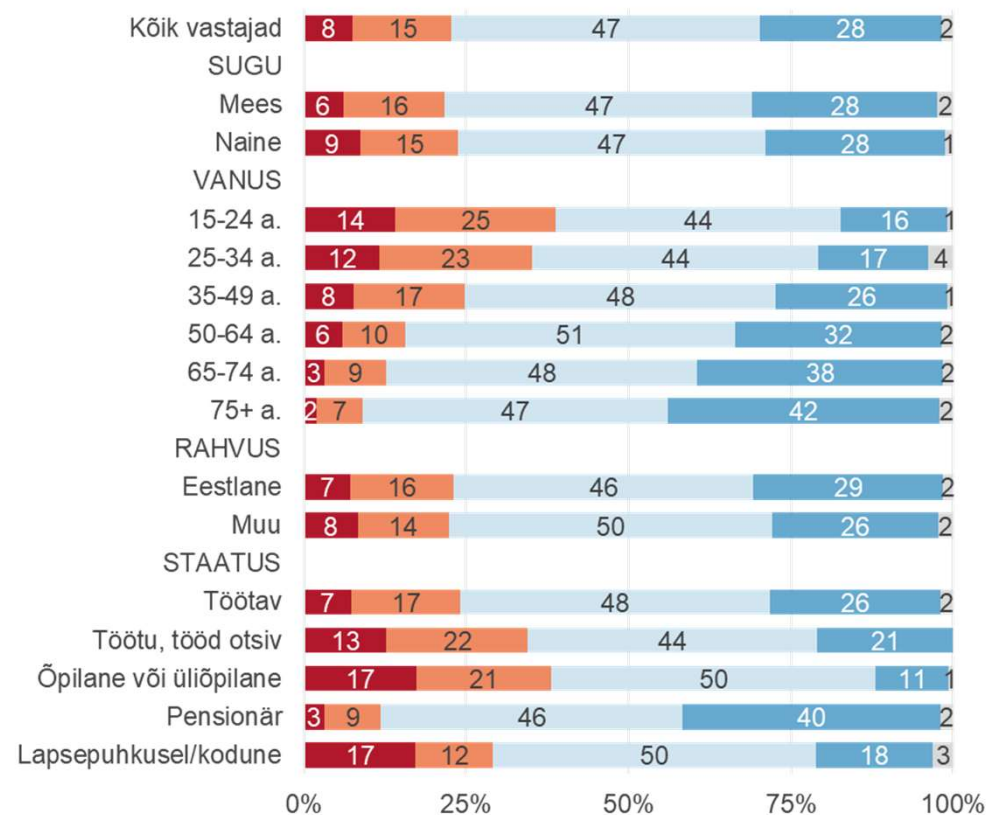
Kõik vastajad, n=1251 (varasemates lainetes 1252-1255 vastajat)

Kas Te olete viimase 30 päeva jooksul olnud stressis või pinge all?

Ajaline võrdlus

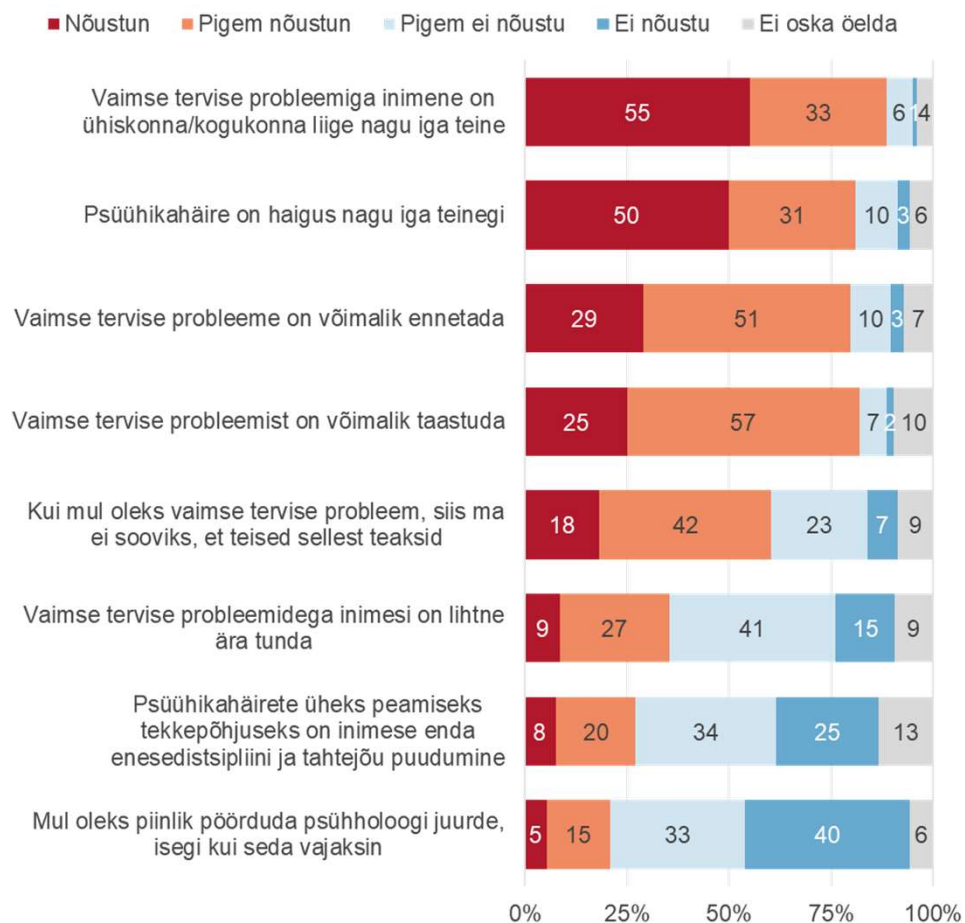
Taustrühmade võrdlus, 31. laine

Vaimne tervis

Kõik vastajad, n=1251, %

Kuivõrd nõustute järgnevate väidetega?

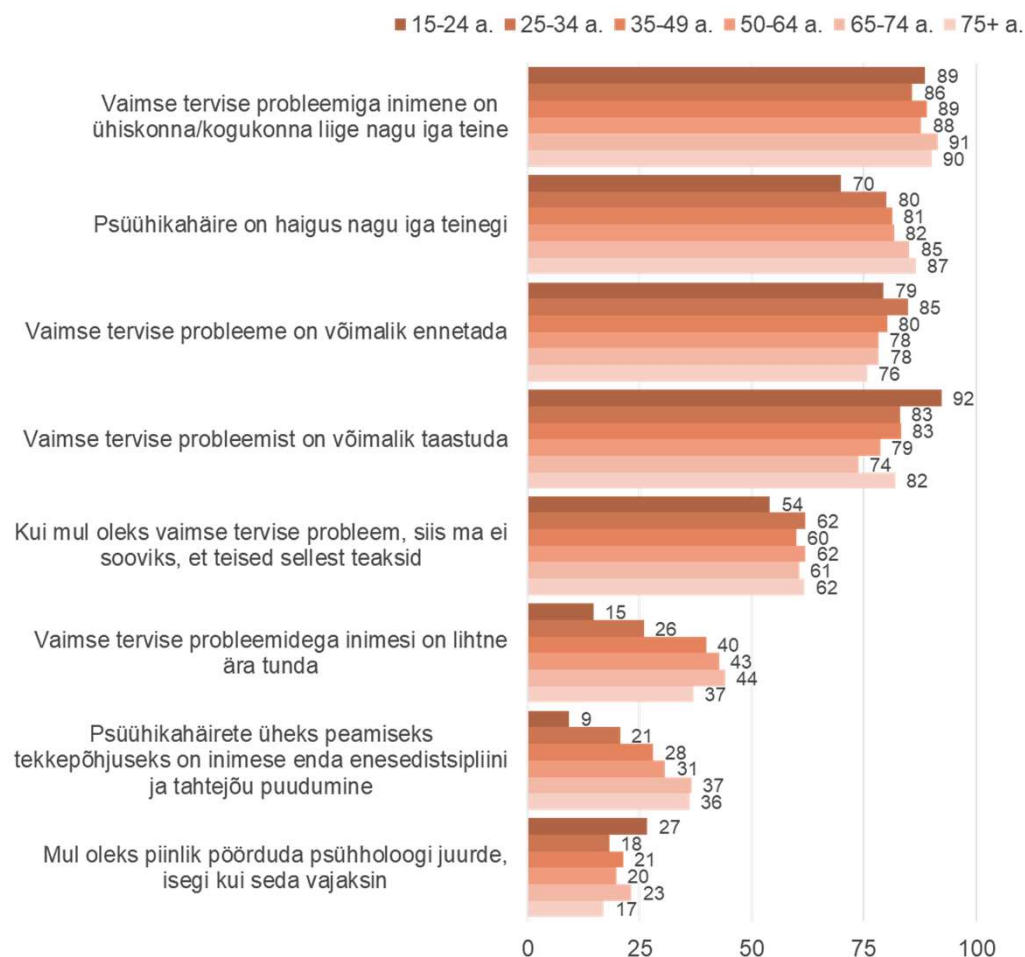
Sooline võrdlus (väitega nõustuvate või pigem nõustuvate vastajate osakaal)

Vaimne tervis, vanuseline ja rahvuseline võrdlus

Kõik vastajad, n=1251, väitega nõustuvate või pigem nõustuvate vastajate osakaal (%)

Vanuserühmade võrdlus

Rahvuseline võrdlus

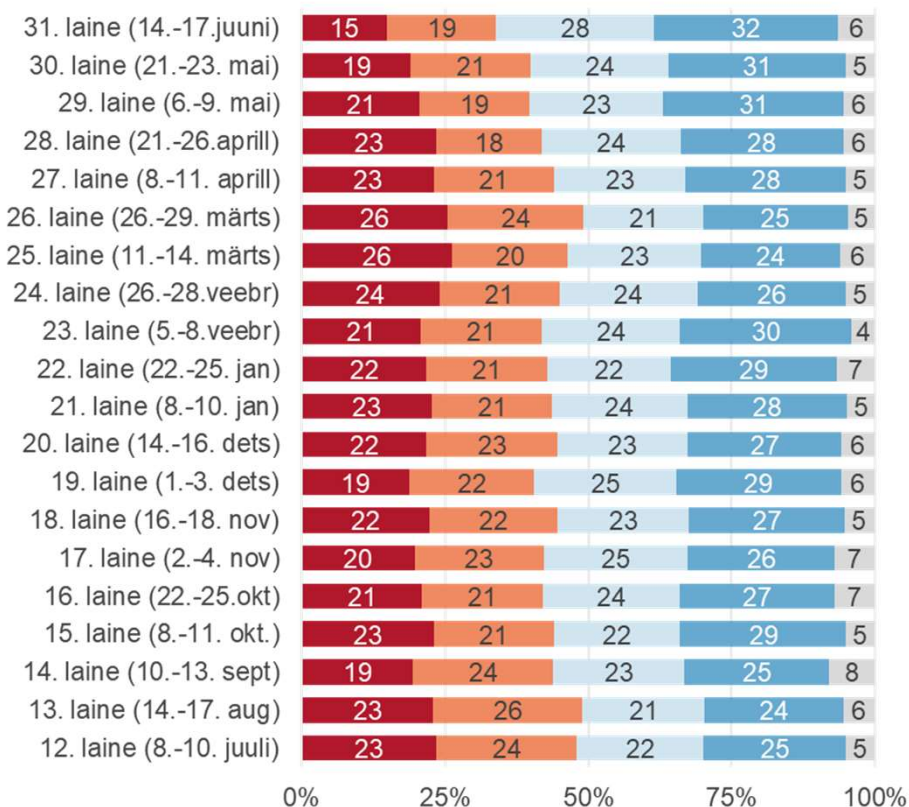

Koroonaviiruse mõju sissetulekutele

Kõik vastajad n=1251 (varasemates lainetes 1252-2035 vastajat), %

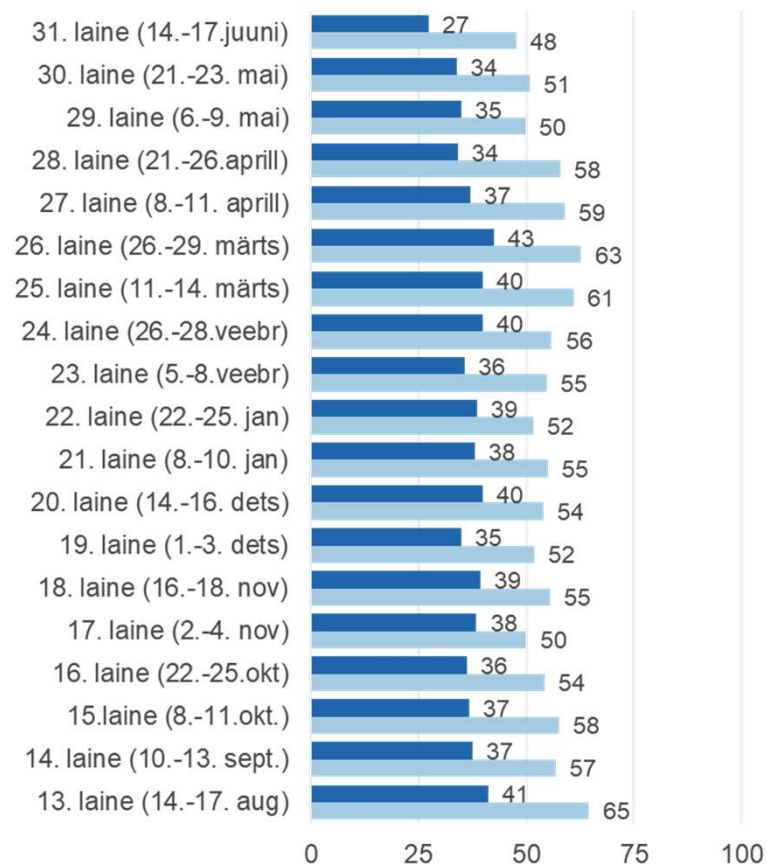
Kuivõrd olete nõus järgmise väitega?
Koroonaviirusega seotud olukord on vähendanud minu ja/või minu perekonna sissetulekut. Ajaline võrdlus

■ Täiesti nõus ■ Pigem olen nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

Hinnangu „täiesti nõus“ ja „pigem nõus“ andnute osakaal (%)
rahvusrühmades

■ Eestlased ■ Muud rahvused

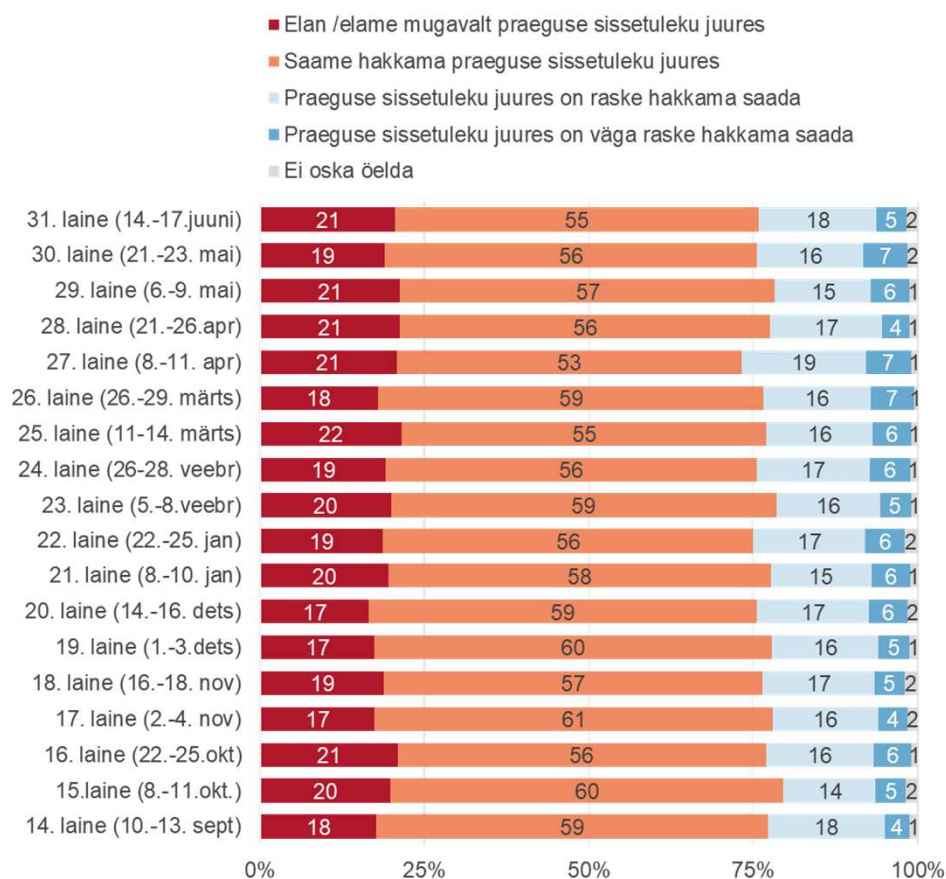

Majanduslik toimetulek

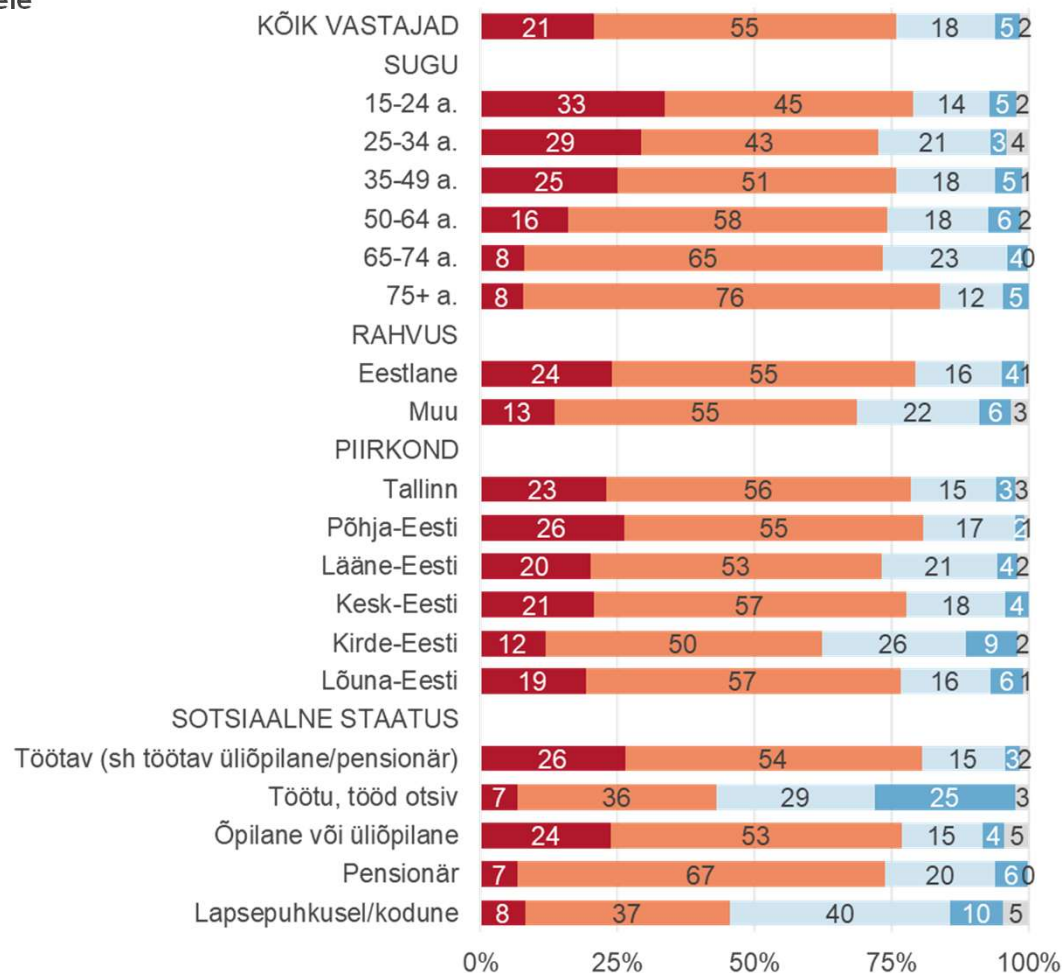
Kõik vastajad, n=1251 (varasemates lainetes 1252-1255 vastajat)

Milline järgnevatest kirjeldustest vastab Teie arvates kõige paremini Teie leibkonna praegusele sissetulekute tasemele?

Ajaline võrdlus

Taustühmade võrdlus, 31. laine

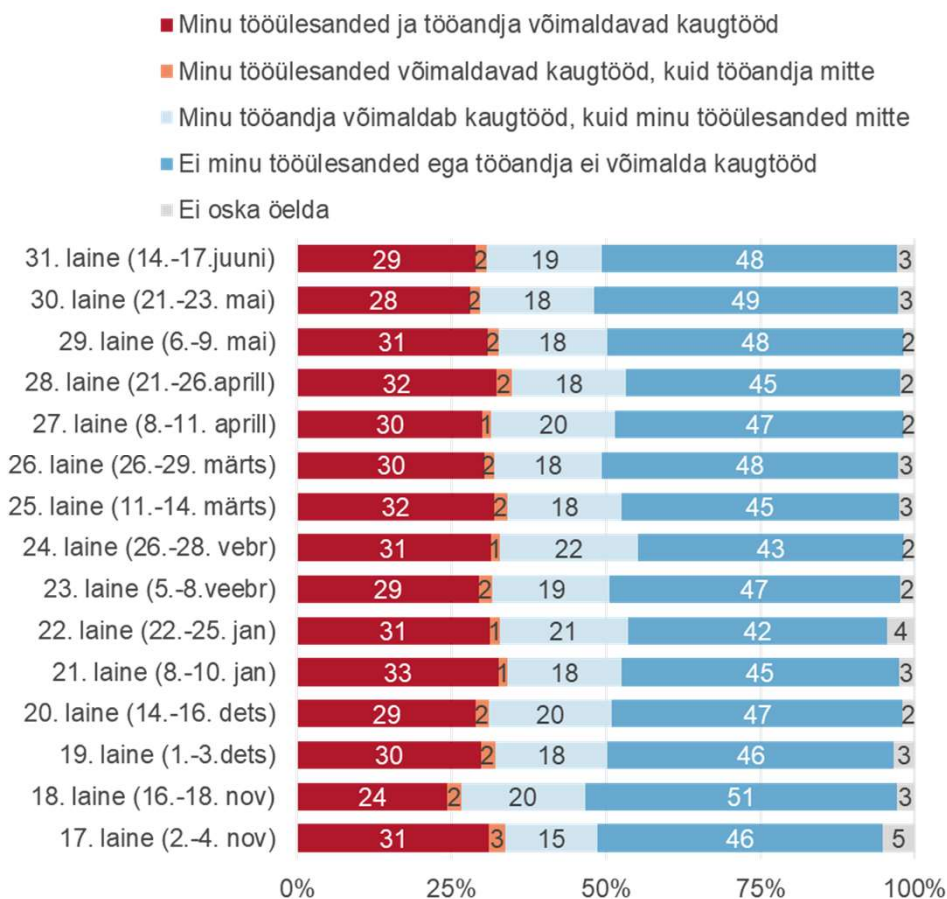

Kaugtöö

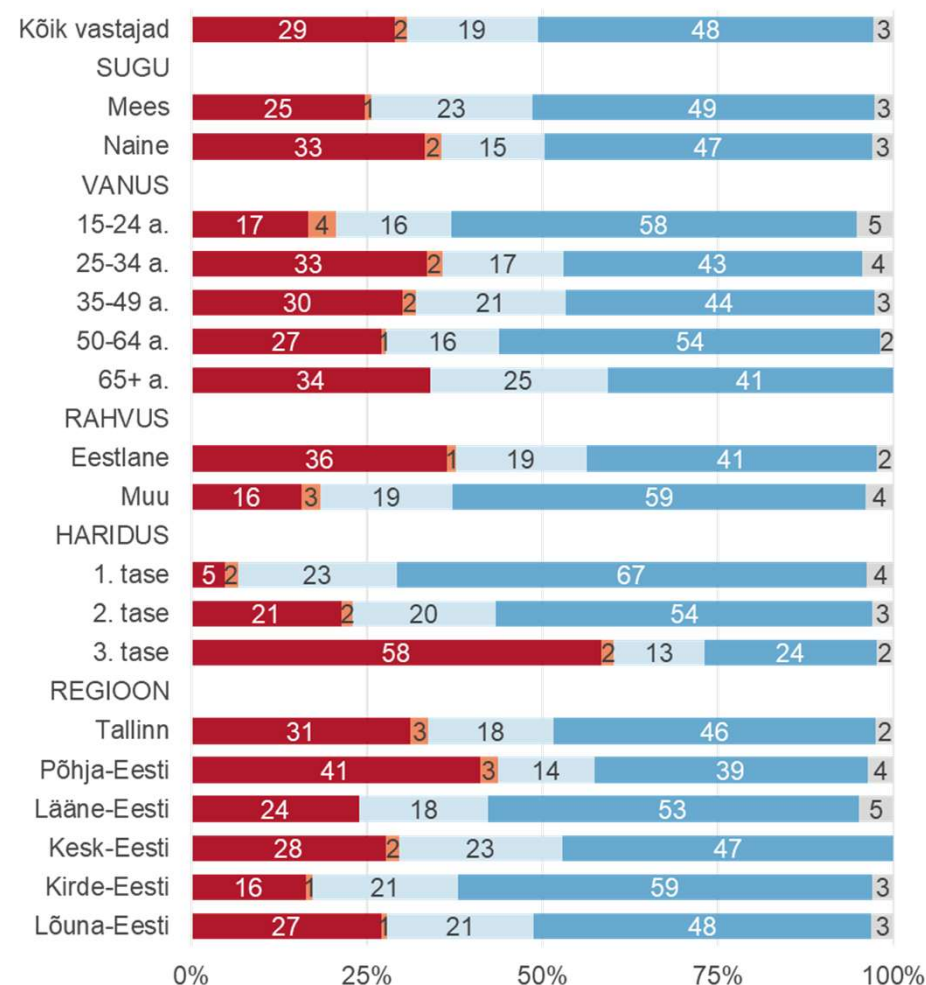
Töötavad vastajad, n=805 (varasemates lainetes 766-812 vastajat)

Kas Teie tööülesanded ja tööandja võimaldavad Teil vajadusel (nt koroonaviiruse ohu tõttu) teha kaugtööd?

Ajaline võrdlus

Taustriühmade võrdlus, 31. laine

Muutused töötamises viimase 3 kuu jooksul

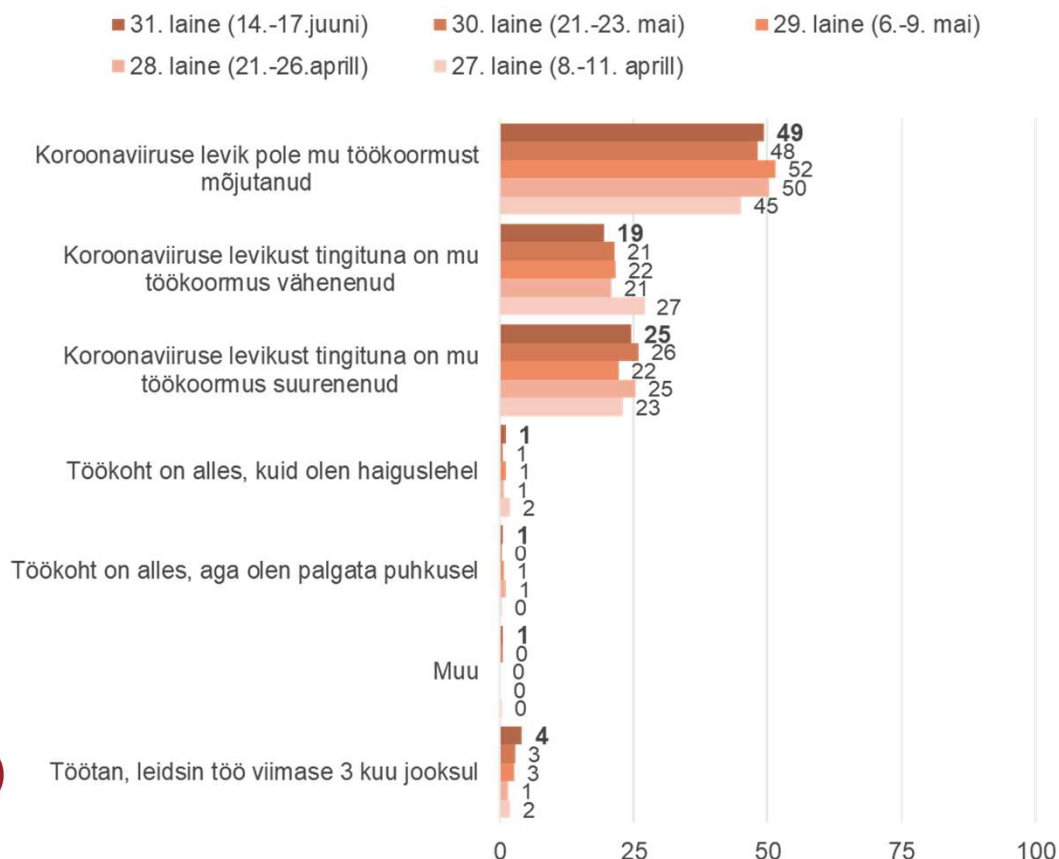
Töötavad vastajad, n=805 (varasemates lainetes 795-812 vastajat), %

Taustrühmade võrdlus, 31. laine

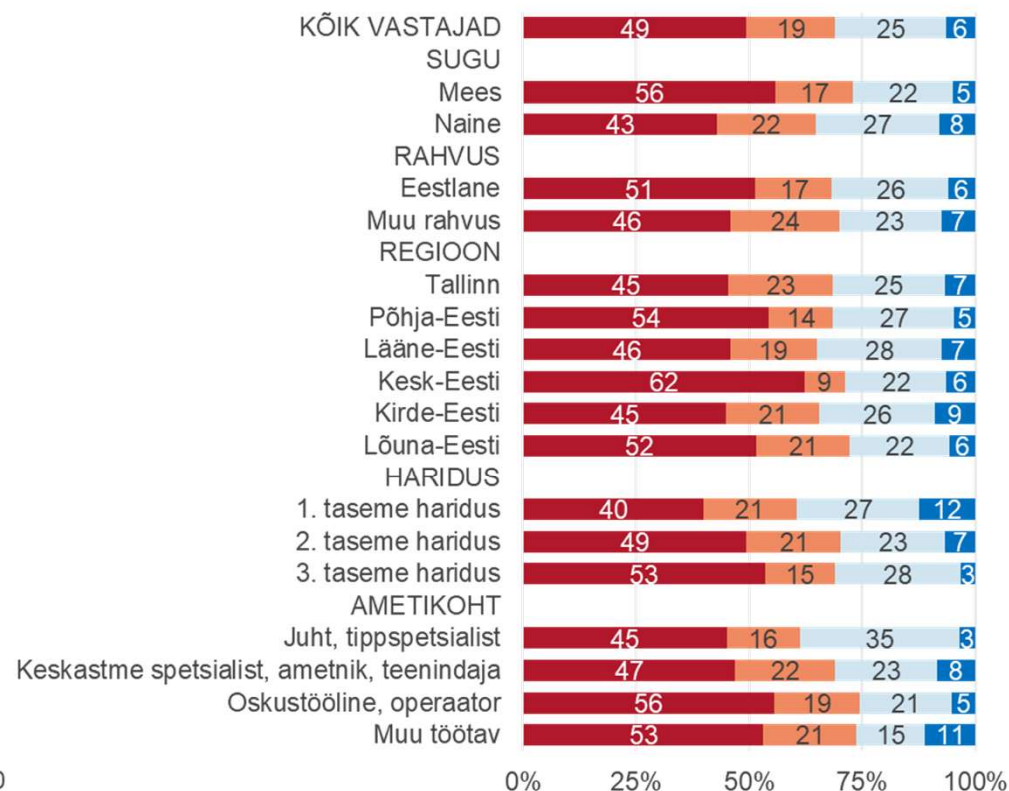
Kas koroonaviiruse levik on viimase 3 kuu jooksul Teie töökoormust mõjutanud?

Kui jah, siis kuidas?

Ajaline võrdlus

- Koroonaviiruse levik pole mu töökoormust mõjutanud
- Koroonaviiruse levikust tingituna on mu töökoormus vähenenud
- Koroonaviiruse levikust tingituna on mu töökoormus suurenenud
- Muu

Kokkuvõte - 1

- Võrreldes mai algusega elanike usaldus valitsuse, Riigikogu ja kohalike omavalitsuste vastu muutunud pole: valitsust peab usaldusväärseks 54%, Riigikogu 47% ning KOV-e 63% elanikest. Keskmisest kõrgem on usaldus valitsuse ja Riigikogu vastu noorimas vanuserühmas ehk 15-24-aastaste seas, usaldus valitsuse ja KOV-ide vastu ka 75-aastaste ja eakamate seas. Eestlaste ning 3. taseme haridusega inimeste seas on usaldus valitsuse ning Riigikogu vastu kõrgem kui muudest rahvustest või madalama haridusega inimeste seas. Regionaalses võrdluses on usaldus valitsuse ja KOV-ide vastu madalaim Kirde-Eestis.
- Koos viiruse taandumisega on elanike huvi koroonaviiruse teemaliste uudiste suhtes langenud – kui veel märtsi keskel ütles 58% elanikest, et otsib teadlikult ja regulaarselt koroonaviiruse teemalisi uudiseid, siis mai lõpuks oli vastav näitaja vähenenud 46%-ni, ning juuni keskpaigaks 43%-ni. Ka koroonateemalisi uudiseid teadlikult vältivate inimeste osakaal on võrreldes märtsi keskpaigaga pisut kasvanud (märtsi lõpus 23%, mai lõpus 25%, juuni keskel 27%). Huvi koroonaviiruse-teemaliste uudiste vastu on seda suurem, mida vanema vanuserühmaga on tegu. Viiruse teemal teabe saamisel on elanikele kõige olulisemateks infoallikateks jätkuvalt Eesti internetiportaaliid ja ERR kanalid (ETV saated ning ERR portaali).
- Viiruse leviku vähenedes on kasvanud elanike rahulolu koroonaviirusega seotud olukorra lahendamisega Eestis – kui märtsi keskel (mil viiruse levik oli haripunktis) oli olukorra lahendamisega rahul vaid 30% elanikest, siis mai lõpuks oli rahulolevate elanike osakaal pea kahekordistunud (65%) ning suurenes juuni keskpaigaks veelgi (72%). Keskmisest sagedamini on olukorra lahendamisega rahul 75-aastased ja eakamad, keskmisest rahulolematumad on aga 25-34-aastased.
- Elanike ohutunne viiruse leviku suhtes oli kõrgeimal tasemel märtsi keskpaigas, mil 81% elanikest hindas olukorda kriitiliseks. Koos viiruse taandumisega vähenes ka olukorda kriitiliseks pidavate elanike osakaal, langedes mai lõpuks 19%-ni ning juuni keskpaigaks 10%-ni. Samas on suurenenud nende elanike osakaal, kelle hinnangul on terav kriis küll möödas, kuid ohutusabinõude järgimine siiski jätkuvalt vajalik (märtsi keskel 5%, mai lõpus 62%, juuni keskel 70%) või kes usuvad kriisi täielikku möödumist (märtsi keskel 1%, mai lõpus 6%, juuni keskel 7%). Nende inimeste osatähtsus, kelle arvates olukord polegi kriitiline olnud, pole märkimisväärselt muutunud (märtsi keskel 10%, juuni keskel 9%); keskmisest levinum on see suhtumine vanuserühmas 35-49 (15%) ning mitte-eestlaste seas (15%); samuti ka inimeste seas, kes end koroona vastu vaktsineerida lasta ei soovi (36%) või kelle tutvusringkonnas pole keegi olnud koroonaasse haigestunud (19%).

Kokkuvõte - 2

- Sarnaselt ohutundele oli ka elanike enesehinnanguline teadlikkus koroonaviiruse-vastastest meetmetest kõrgeim märtsi keskpaigas, mil elanikest 61% hindas end meetmetega hästi kursis olevaks. Mai lõpuks oli vastav näitaja vähenenud 44%-ni ning juuni keskpaigaks 40%-ni. Samas on kasvanud nende elanike osakaal, kes hindavad end meetmetega üldjoontes kursis olevaks (märtsi keskel 33%, mai lõpus 45%, juuni keskel 47%) või ei tunne teema vastu huvi (1%→3%→5%). Praktiliselt muutumatuna on püsinud nende inimeste osakaal, kes hindavad end meetmetega veidi kursis olevaks (juuni keskel 5%), üldse mitte kursis olevaks (2%) või kes ei oska oma teadlikkust hinnata (1%). Mida vanema vanuserühmaga on tegu, seda sagedamini hinnatakse oma teadlikkust kehtivatest meetmetest heaks. Keskmisest kõrgemalt hindavad oma teadlikkust meetmetest ka mitte-eestlased ning Kirde-Eesti elanikud.
- Tänavu aprillis võeti Eestis kasutusele nn "foorisüsteem", mis eristab rohelist, kollast, oranži ja punast koroonaviiruse leviku riskitaset. Elanikest 10% on enda hinnangul selle aja jooksul alati teadnud, milline riskitase Eestis parasjagu kehtib; 41% on kehtivat riskitaset enamasti teadnud, 23% pole seda enamasti teadnud ning 13% pole seda kunagi teadnud. Elanikest 10% pole nendest riskitasemetest kunagi kuulnud (keskmisest sagedamini 15-24-aastased).
- Viimastel kuudel on koroonapiiranguid järk-järgult leevendatud. Võrreldes mai lõpuga on rahulolu kehtivate piirangutega kasvanud (meetmeid sobilikuks hindavate elanike osakaal on kasvanud 47%-lt 60%-le) ning piirangute jätkuvat leevendamist soovivate inimeste osakaal langenud (30%→18%). Piirangute karmistamist pooldavate inimeste osakaal pole võrreldes mai lõpuga muutunud (19%→18%). Madalaim oli rahulolu kehtivate piirangutega veebruari lõpus, mil kehtivaid piiranguid pidas asjakohaseks vaid 20% elanikest ning 62% soovis piirangute karmistamist. Juunis on piirangute edasise leevendamise poolt keskmisest sagedamini 35-49-aastased, mitte-eestlased ning inimesed, kes end koroonaga vastu vaktsineerida lasta ei soovi.
- Võrreldes mai lõpuga on vähenenud elanike enesehinnanguline hoolsus viiruse piiramiseks seatud suuniste järgimisel: elanikest 57% (mai lõpus 69%) järgib enda sõnul kõiki kehtestatud suuniseid, 28% järgib enamikku suunistest (viimati 20%), 7% järgib mõningaid reegleid (viimati 6%) ning 7% suuniseid ei järgi (viimati 4%). Kuna koroonapiiranguid on leevendatud, on ootuspäraselt muutunud ka inimeste käitumine: võrreldes mai lõpuga on vähenenud maskide kandmine, kodus püsimine, ürituste/koosviibimiste vältimine, distantsi hoidmine teiste inimestega ning käte desinfitseerimine.

Kokkuvõte - 3

- Elanike mure koroonaviirusesse nakatumise ees on kevade jooksul stabiilselt vähenenud: kui veel märtsi keskel tundis 73% elanikest koroonaviirusesse nakatumise suhtes muret, siis mai lõpuks oli vastav näitaja alanenud 57%-ni ja juuni keskpaigaks 54%-ni. Inimestest 77% usub, et tema käitumisest sõltub see, kui hästi õnnestub Eestis viiruse leviku piiramine (mai lõpus samuti 77%; kõrgeim oli näitaja märtsi keskel - 82%) ning 77% hinnangul peavad ka tema sõbrad ja lähedased oluliseks viiruse leviku piiramiseks seatud ametlike juhiste järgimist (mai lõpus 82% ja märtsi keskel 84%).
- Võrreldes mai lõpuga pole elanike suhtumine koroonaviiruse-vastasesse vaktsineerimisse muutunud: positiivselt suhtub vaktsineerimisse 77%, vaktsineerimise vastu on 20% ning selge seisukoht puudub 3%-l elanikest. Vaktsineerimisse positiivselt suhtuvatest inimestest on suurem osa tänaseks ka juba vaktsineeritud. Vastumeelsust vaktsineerimise suhtes esineb alla 50-aastaste seas oluliselt enam kui vanemates vanuserühmades: alla 50-aastastest on enda vaktsineerimise vastu 27%, 50-64-aastastest 17%, 65-74-aastastest 10% ning 75-aastastest ja eakamatest 4%. Keskmisest sagedamini on vaktsineerimise vastu ka mitte-eestlased (28%) ning 1. taseme haridusega inimesed (30%).
- Peamisteks põhjusteks, miks soovitakse lasta end koroonavastu vaktsineerida, on usk vaktsiini tõhususse, kartus haiguse ohtlikkuse ees ning soov saada vaktsineerimistõend (mis hõlbustaks ürituste külastamist, reisimist vms). Inimesed, kes end vaktsineerida lasta ei soovi, või selle vajalikkuses kahtlevad, põhjendavad oma hoiakuid kõige sagedamini vaktsiini võimalike ohtlike kõrvaltoimetega. Vaktsineerimise teemal teabe saamisel usaldavad elanikud kõige enam Eesti arste ja teadlasi ning oma perearsti/pereõde/raviarsti. Inimestest, kes end vaktsineerida lasta ei soovi, ei usalda 30% vaktsineerimise teemadel ühtegi infoallikat.
- Küsitletutest 14% märkis, et on (olnud) koroonaviirusesse nakatunud, 12 protsendil on olnud nakatunuid leibkonnaliikmete seas ning 18% on olnud mõne mitte-leibkonnaliikmest nakatunu lähikontaktne. Elanikest 41% pole olnud lähikontaktne, kuid tunneb isiklikult kedagi, kes on (olnud) nakatunud. Elanikest 23 protsendil puudub koroonaviirusega selline kokkupuude, st nad pole olnud ise nakatunud ega tea isiklikult ühtegi nakatunut. Võrreldes mai lõpuga olulist muutust tulemustes ei ole. Nooremates vanuserühmades on nii viiruse läbipõdenute kui lähikontaktsete osakaal suurem kui vanemates vanuserühmades. Keskmisest kõrgem on viiruse läbipõdenute osakaal mitte-eestlaste seas; regionaalses võrdluses Tallinnas ning Kirde-Eestis.

Kokkuvõte - 4

- Võrreldes mai lõpuga on elanike stressitase vähenenud – 30 päeva jooksul on stressi kogenud 70% (mai lõpus 75%), sealjuures suurel või väga suurel määral 23% (mai lõpus 29%). Stressi kogemine on seda levinum, mida noorema vanuserühmaga on tegu, sealjuures 15-34-aastastest on suurel määral stressi kogenud enam kui kolmandik.
- Seoses vaimse tervise probleemidega on elanikkonnas levinud mitmeid eksiarvamusi. Elanikest 27% nõustub väitega, mille kohaselt on psüühikahäirete üheks peamiseks tekkepõhjuseks inimese enda enesedistsipliini ja tahtejõu puudumine (see arvamus on keskmisest levinum meeste ja mitte-eestlaste seas, samuti ka vanemates vanuserühmades). Vaimse tervise probleemide stigmatiseerimine viib olukorrani, kus nende probleemide esinedes abi otsida ei julgeta: elanikest 21% sõnul oleks neil piinlik pöörduda psühholoogi poole, isegi kui nad sellist abi vajaksid (keskmisest sagedamini tunnevad nii mehed).
- Elanikest 34 protsendi (mai lõpus 40%) sõnul on koroonaviirusega seotud olukord vähendanud tema või tema perekonna sissetulekut. Sissetulekute vähenemist tunnetavad mitte-eestlased ligi kaks korda sagedamini kui eestlased (mitte-eestlastest 48% ja eestlastest 27%). Regionaalses võrdluses esineb sissetulekute vähenemist kõige enam Kirde-Eestis, kus sissetulekute vähenemist tunnetab 49% elanikest. 3. taseme haridusega inimesi on sissetulekute vähenemine puudutanud vähem kui madalama haridusega inimesi.
- Elanikest 23% hinnangul on neil oma praeguse sissetuleku juures raske hakkama saada (mai lõpus samuti 23%, muutust pole). Toimetulekuraskusi esineb keskmisest sagedamini mitte-eestlaste (28%), 1. taseme haridusega inimeste (35%) ning Kirde-Eesti elanike seas (36%).
- Kaugtööd on võimalik teha 29 protsendil töötajatest, sealjuures 36 protsendil eestlastest töötajatest ja 16 protsendil muudest rahvustest töötajatest. 3. taseme haridusega töötajatest on kaugtööd võimalik teha 58% protsendil, 2. taseme haridusega töötajatest 21 protsendil ning 1. taseme haridusega inimestest 5 protsendil. Regionaalses võrdluses on kaugtöövõimalustega töötajate osakaal madalaim Kirde-Eestis (16%). Töötavatest inimestest 49% hinnangul pole koroonaviiruse levik nende töökoormust mõjutanud, 19% hinnangul on koormus vähenenud ning 25% hinnangul suurenenud. Võrreldes mai lõpuga muutust toimunud ei ole.
- Kokkuvõtvalt – võrreldes mai lõpuga on elanike ohutunne veelgi langenud ning käitumine muutunud vabamaks (st viiruse levikut tõkestavate meetmete järgimisele pööratakse varasemast vähem tähelepanu). Suurenenud on rahulolu kehtivate piirangutega ning olukorra lahendamise Eestis.

Tellija: Sotsiaalministeerium

Tellija kontaktisik: Marre Karu

Teostaja: Turu-uuringute AS

Raport: Vaike vainu

Veebiküsitluse haldamine: Kristel Merusk

Telefoniküsitluse haldamine: Angelina Oblikas

Tõnis Ormisson

Ankeedi tõlge ja programmeerimine: Irina Strapatsšuk

Andmetöötlus: Marina Karpištšenko

Pärnu mnt. 102, 11312 Tallinn

Tel: +(372) 585 29 700

turu-uuringute.eu